

REFERAT Areal- og miljøutvalget d. 29-08-2024

Møtedato Torsdag d. 29. august 2024 kl. 09:00

Møtested Bystyresalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	6
Protokoll fra møte i areal- og miljøutvalget 15.8.2024.....	7
893 E10 Detaljregulering, Sørlandsparken/Næringsparken - endring av reguleringsplan - Sluttbehar	9
Grønnevoldveien 151, overskuddsmasse/tennisbane - Klage på avslag.....	19
Knarrevikveien 44 - søknad om bruksendring fra garasje til stall med plass til 3 hester.....	21
Tømmervigodden 24 - klage på avslått dispensasjon for støttemur og oppfylling med rullestein.....	23
Handlingsprogram fylkesveier 2026-2029 - innspill fra Kristiansand kommune.....	26
Avfallsplan 2025-2028 for Kristiansand og Vennesla - høringsuttalelse.....	30
Byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø – svar på oversendelsesforslag i bystyresak 23/24.....	38
Kommuneplanens arealdel, mindre endring - begrenset høring.....	50
Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028.....	51
Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028.....	58
Referatsaker til møte i areal- og miljøutvalget 29.8.2024.....	61

Punkt .: Møtedokumenter

Bilag

Miljøvernheten for areal- og miljøutvalget 16. mai 2024

Tilskuddsordninger klima- og miljøvern august 2024

24.08.29 - Presentasjon - Kristiansand areal og miljøutvalget

Avfallsplan 2025-2028 Høringsutkast ARMU - 29.08.2024

Areal- og miljøutvalget - Fartsgrensekriterier 29-08-2024

Møteinnkalling Areal- og miljøutvalget 29.08.2024

Møteinnkalling

Areal- og miljøutvalget

Møtedato: 29.08.2024 kl. 09:00

Møtested: Bystyresalen

Arkivsak: 2024000074

Innkalling gjelder bare medlemmer.

Forfall og eventuelle habilitetsspørsmål må meldes snarest til tlf 466 84 673 eller e-post Thore.Granheim@kristiansand.kommune.no.

Vararepresentanter møter etter innkalling fra møtesekretær.

Program

Orientering om økonomiske støtteordninger v/Stein Erik Watne
Kommunens klima- og miljøhåndtering v/Elizabeth Rojas

SAKSKART	
139/24	Protokoll fra møte i areal- og miljøutvalget 15.8.2024
140/24	893 E10 Detaljregulering, Sørlandsparken/Næringsparken - endring av reguleringsplan - Sluttbehandling
141/24	Grønnevoldveien 151, overskuddsmasse/tennisbane - Klage på avslag
142/24	Knarrevikveien 44 - søknad om bruksendring fra garasje til stall med plass til 3 hester
143/24	Tømmervigodden 24 - klage på avslått dispensasjon for støttemur og oppfylling med rullestein
144/24	Handlingsprogram fylkesveier - forslag til innspill
145/24	Avfallsplan 2025-2028 for Kristiansand og Vennesla - høringsuttalelse
146/24	Byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø – svar på oversendelsesforslag i bystyresak 23/24, 28.2.2024
147/24	Kommuneplanens arealdel, mindre endring - begrenset høring
148/24	Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,
149/24	Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

150/24	Referatsaker til møte i areal- og miljøutvalget 29.8.2024
--------	---

Sign.
Odd Nordmo
Leder i utvalg

Punkt .: Behandling av utvalgssak

Punkt 139/24: Protokoll fra møte i areal- og miljøutvalget 15.8.2024

Bilag

Protokoll Areal- og miljøutvalget 15.08.2024

Dato 9. august 2024
Saksnr.: 2024000074-67
Saksbehandler Thore Granheim
Godkjent av Venke Moe

Saksgang
Areal- og miljøutvalget

Møtedato
29.08.2024

Protokoll fra møte i areal- og miljøutvalget 15.8.2024

Forslag til vedtak

[Areal- og miljøutvalget godkjenner protokollen fra møte 15.8.2024.](#)

Thore Granheim
Utvalgssekretær
Sign.

Dokumentet er godkjent elektronisk og gyldig uten underskrift

Punkt 140/24: 893 E10 Detaljregulering, Sørlandsparken/Næringsparken - endring av reguleringsplan - Sluttbehandling

Bilag

Vedtak byst, 18092024, Sak 134/24, 893 E10 Detaljregulering, Sørlandsparken/Næringsparken - endring av reguleringsplan - Sluttbehandling

1. Plankart, sist datert 04.06.2024
2. Bestemmelser, sist datert 27.06.2024 - endring vist med rødt
3. Planbeskrivelse, sist datert 27.01.2023
- 4a. Illustrasjonplan
- 4b. Vei - adkomst mmmm
- 5a. Støyrapport motorsport
- 5b. Kartlegging naturmangfold
6. ROS-analyse
7. Vedtak by- og stedsutviklingsutvalget, 02.03.2023
- 8a. Høringsinnspill
- 8b. Kommentarer til høringsinnspill

Dato 19. august 2024
Saksnr.: PLAN-21/02819-41
Saksbehandler Åsmund Åmdal
Godkjent av Eirik Heddeland Martens
Venke Moe
Tone Iglebæk

Saksgang

Areal- og miljøutvalget
Bystyret

Møtedato

29.08.2024
18.09.2024

893 E10 Detaljregulering, Sørlandsparken/Næringsparken - endring av reguleringsplan - Sluttbehandling

Forslag til vedtak:

1. [Bystyret vedtar endring av reguleringsplan Sørlandsparken/Næringsparken med plankart sist datert 04.06.2024 og bestemmelser sist datert 27.06.2024.](#)

Sammendrag

Planområdet ligger i Sørlandsparken mellom Skandinavisk Trafikksenter på Skibåsen og E18.

Formålet med planen er å endre gjeldende formål friluftsliv til formål motorsport. En stor del av området brukes allerede i dag til motorsport i tråd med tillatelser som tidligere er gitt. Gjeldende plan har også en bestemmelse som hjemler trialbane i friluftsområdet. Området er med sin beliggenhet lite attraktiv til friluftsbruk, og motorsportaktivitetene her foretrekker ikke annen bruk samtidig som området forblir en grønn buffer mot E18.

Kommunen ønsker en samlokalisering av motorsportklubbene og støtter planforslaget som innebærer at Kristiansand Enduro flytter fra Kjerrane ved Gamle Mandalsvei til Skibåsen. Det er også positivt at motorsport som må foregå i natur, skjer i et avgrenset området og ikke som del av et større natur- eller markaområde. En positiv følge av planen og Enduroklubbens flytting er at området ved Kjerrane frigjøres og tilbakeføres som en del av turområdet, og at trafikken på Gamle Mandalsvei reduseres.

Arealet er avsatt til idrett i kommuneplanen.

Disse motorsportaktiviteter baserer seg på ferdighetskjøring i terreng. I hovedsak skal det kun ryddes løyper i form av kvisting og noe trefelling. Mesteparten av vegetasjonen vil bli stående, og det er ikke behov for terrenginngrep ut over dette for området det skal kjøres på. Planen hjemler også klubbhus på det flate skogløse partiet i midten og intern adkomstvei like sør for Skandinavisk Trafikksenter.

Området mellom motorsportområdet og øvingsbanen til UFO Skantraf brukes i dag til øvelseskjøring med lastebiler og gravemaskiner. Planforslaget gir mulighet til å etablere et sikkerhetsgjerdet for å hindre at kjørende og publikum tilknyttet motorsportklubbene kommer ut i dette øvelsesområdet. UFO Skantraf mener at det må stilles et rekkefølgekrav om oppføring av sikkerhetsgjerdet. Plan og bygg har forståelse for dette ønsket, men vil ikke anbefale å stille et slikt krav. Det vil eventuelt være UFO Skantraf som må etablere dette for å skjerme sin egen virksomhet.

Arealene på begge sider av E18 er støyutsatt, i hovedsak fra E18. I tillegg er det støy fra øvingsbanen, eksisterende motorsport og trafikk i industriområdet. Enduro er en motorsport som ikke genererer spesielt mye lyd. Støyrapporten konkluderer med at aktivitet fra Enduroklubben ikke vil påvirke støybildet i området sammenlignet med dagens situasjon.

Byutviklingsdirektøren anbefaler at planforslaget vedtas.

Ragnar Evensen
Byutviklingsdirektør
Sign.

Venke Moe
Plan- og bygningssjef
Sign.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:

1. Plankart, sist datert 04.06.2024
2. Bestemmelser, sist datert 04.06.2024
3. Planbeskrivelse, sist datert 27.01.2023
- 4a. Illustrasjonplan
- 4b. Vei - adkomst
- 5a. Støyrapport motorsport
- 5b. Kartlegging naturmangfold
6. ROS-analyse
7. Vedtak by- og stedsutviklingsutvalget, 02.03.2023
- 8a. Høringsinnspill
- 8b. Kommentarer til høringsinnspill

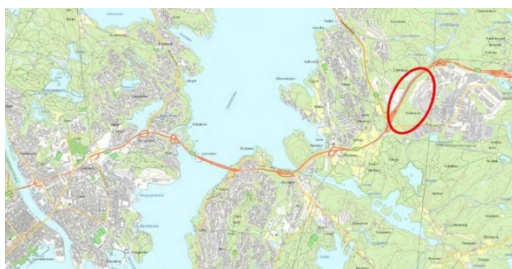
BAKGRUNN FOR SAKEN

Formålet med planen er å endre formål friluftsliv i gjeldende plan til formål motorsport på et område ved Skibåsen i Sørlandsparken. Området har i lang tid vært i bruk til motorsport, og er med sin beliggenhet lite attraktivt til friluftsbuk.

Kommunen har ønsket å samlokalisere klubbene som driver med motorsport, og støtter arbeidet med å flytte motorsportklubben Kristiansand Enduro fra Kjerrane ved Gamle Mandalsvei til Skibåsen. I 2017 søkte Enduroklubben om dispensasjon for å flytte til friluftsområdet, og kommunen godkjente denne i 2018. I ettertid er det avklart at en tillatelse etter motorferdselloven krever at tiltaket er i tråd med vedtatt reguleringsplan. På denne bakgrunn er dispensasjonssøknaden trukket, og det er satt i gang et arbeid med endring av reguleringsplanen.

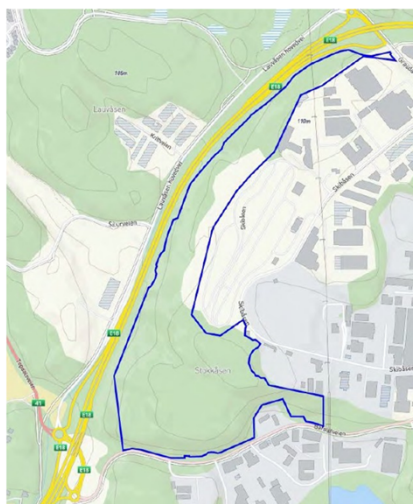
Forslagstiller er Kristiansand Enduro. Plankonsulent er Asplan Viak AS.

Dagens situasjon

Planområdet ligger mellom Skandinavisk Trafikksenter på Skibåsen og E18. Området brukes i dag til motorsportaktiviteter av to motorsportklubber:

- Kristiansand Trialklubb holder til i søndre del av planområdet med klubbhus/lagerbygg. Det har vært trialkjøring her fra slutten av 1980-tallet. Det er direkte adkomst til området fra Skibåsen.
- NMK Kristiansand Offroad holder til mellom trafikksenteret og E18. På den åpne sletta er klubbhus. Adkomst skjer via sørenden av øvingsbanene i avtale med eier av trafikkopplæringscenteret (UFO Skantraf).

Varslet planavgrensing

På avstand framstår området som uberørt skog, men skogbunnen bærer stedvis preg av bruk til motorsport, særlig søndre del. Midt i området, mot Skandinavisk Trafikksenter er et større flatere parti. Dette er et massedeponi av ikke-forurenset skrotmasse fra andre steder i nærheten. Området begynner nå å gro til slik at det vegetasjonsmessig henger sammen med tilstøtende arealer. I vest skråner terrenget ned mot E18, delvis med bratte skjæringar. I sør, ned mot Barstølveien, er det bratte med stup og steinurer. Like ved planområdet ligger baner for speedway og motorcross mm.

Illustrasjonene under er fra rapport biologisk mangfold.

Over: området som brukes til motorsport i dag (trial)

Over og under: det flate partiet midt i området

Over: området hvor høyspentlinja krysser planområdet

Planens innhold

Planforslaget hjemler og viderefører motorsportaktiviteter som allerede er etablert i området og legger til rette for at også Kristiansand Enduro kan etablere seg i området.

Disse aktivitetene baserer seg på ferdighetskjøring i terreng, ikke hurtighet på bane. Dette innebærer at det i hovedsak kun skal ryddes løyper i form av kvisting og noe trefelling. Mesteparten av vegetasjonen vil bli stående, og det er ikke behov for terrenginngrep ut over dette for området det skal kjøres på.

De to klubbene har i dag klubbhus/lager, og planforslaget gir mulighet for at også Kristiansand Enduro kan etablere dette.

Det største inngrepet vil være en intern adkomstvei like sør for Skandinavisk Trafikksenter (svingen i sør). Dette sikrer klubbene Offroad og Enduro adkomst til området uten å måtte kjøre via trafikksenterets øvingsbane. Trial skal benytte dagens adkomst.

Et mindre areal endres fra friluftsområde til øvingsbane, dette er i samsvar med dagens bruk og forslag til makeskifte.

Søndre del av planområdet reguleres til parkbelte-industriområde slik tilstøtende areal i øst er regulert i gjeldende plan. Dette arealet er ikke egnet for kjøring.

Det er vist fire hennynssoner for bevaring av naturmiljø (liten dam og registrerte vintereik, store gamle trær og tregrupper).

Planforslaget

PLANPROSESSEN

Gjeldende planer

- I gjeldende kommuneplan 2023 – 2034 er området vist som idrettsanlegg.
- Gjeldende reguleringsplan er *Sørlandsparken/Næringsparken, planID 893, vedtatt 22.06.2005*. I denne er området vist som friluftsområde FI-2. I bestemmelsene sies under 4.4: «Eksisterende trialbane i søndre del av FI-2 opprettholdes».

Gjeldende kommuneplan

Gjeldende reguleringsplan

Offentlig ettersyn

Planforslaget lå ute til offentlig ettersyn i perioden 18.03-29.04.2023. Det kom inn 9 uttalelser. Disse er oppsummert og kommentert i eget vedlegg.

- Lauvåsen velforening er bekymret for støy
- De to klubbene i området kommenterer alternativer for internvei og er opptatt av hva planforslaget betyr for deres virksomhet
- UFO Skantraf er opptatt av hva planforslaget vil bety for trafikkopplæringscenteret
- Statens Vegvesen ber om at det reguleres et parkbelte mot E18

Ekstern medvirkning

Det er holdt flere møter og korrespondanse med grunneier Kristiansand Næringssselskap (KNAS) og nabo Union Føreropplæring, Skandinavisk trafikkcenter (UFO Skantraf). Dette har resultert i et forslag til makeskifte og endret formål. Begge er enige i forslaget, som da har ligget til grunn for justeringer av planforslaget.

Det er holdt flere møter og korrespondanse med trialklubben, offroadklubben og enduroklubben for avklaring av klubbenes ønsker om bruk av området.

Endringer etter offentlig ettersyn

- Del av arealet som benyttes av UFO Skantraf endres til øvingsbane (i samsvar med gjeldende regulering i tilstøtende plan). Avgrensingen av dette er i samsvar med forslag til makeskifte.

- Bestemmelsesområdene utvides slik at en står noe friere med plassering av klubbhus og vei (denne skal plasseres på en mest mulig skånsom måte i terrenget).
- I sør utvides parkbelte noe til å omfatte arealer som ikke er egnet til kjøring.
- Arealer mot E18 som er i vegvesenets eie endres til annet veiformål.
- Det lille arealet i nord som i høringsutkastet var vist som friluftsområde (som i gjeldende plan) tas ut av planen. Det er kommet innspill om bruk av dette arealet til næringsformål. Det er mest hensiktsmessig å avklare dette i en egen prosess.
- Det kan etableres støyskjerm/sikkerhetsgjerde mellom formålene motorsport (MOT) og Øvingsbane. Dette ivaretar muligheten for støyskjerming av øvingsbanen hvor det bl.a. kjøres «drifting». (Drifting er en motorsport med kontrollert sladding. Utøverne dømmes ut fra bl.a. fart og røyk). Et eventuelt sikkerhetsgjerde vil være for å hindre at kjørende og tilskuere kommer inn på arealene som brukes av UFO Skantraf. Det er ikke stilt rekkefølgekrav om etablering av støyskjerm/sikkerhetsgjerde.
- Ellers er det gjort andre mindre mer plantekniske justeringer og noen presiseringer av bestemmelsene.

PLAN OG BYGGS VURDERING AV PLANFORSLAGET

Området er med sin plassering og utforming lite attraktivt som et utfartsområde for friluftsliv. Motorsportaktivitetene foretrekker derfor ingen slike aktiviteter. Det er omgitt av veier (herunder E-18), motorsportanlegg og kontor/lagerbygg. Det er støyutsatt (E18) og ligger ikke i tilknytning til boliger eller tilsvarende funksjoner som naturlig kunne nyttiggjøre seg et slikt område. Området har verdi som grønn buffer mellom Sørlandsparken og E18, og denne funksjonen vil det fortsatt ha.

Det er positivt å samle motorsportaktivitetene på ett sted, og området ved Skibåsen er allerede tatt i bruk til dette formål.

Det vil også være positivt at Kristiansand Enduro flytter fra et populært og sentralt utfartsområde ved Kjerrane. Arealene som de bruker på Kjerrane i dag frigjøres og tilbakeføres som en del av turområdet, og biltrafikken på Gamle Mandalsvei reduseres.

En omregulering som nå foreslås vil også være mer i samsvar med dagens bruk.

Kulturminner

Det er ingen registrerte kulturminner i området eller kjennskap til slike.

Barn og unges interesser

Arealet er med beliggenhet og naboskap ikke et naturlig område for lek. Aktivitetene som det legges opp til vil kunne være et tilbud til barn og unge, da med tilsyn fra voksne.

Universell utforming

Det er ingen særskilt tilrettelegging med universell utforming.

Naturmangfoldloven

Det er ikke registret noen rødlistede arter eller svært viktige biologiske verdier i området. Det er registrert noen bevaringsverdige naturmiljøer, og disse er ivaretatt i planen. Det er gjort funn av fremmede arter, og det stilles krav om tiltaksplan for håndtering av disse. Forholdet til naturmangfoldlovens §§ 8-12 anses å være ivaretatt.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Kommunen har ingen investerings- eller driftsutgifter knyttet til planforslaget.

Folkehelse

Planforslaget legger til rette for fritidsaktiviteter som i seg selv kan være bra for folkehelsen.

Støy

Arealene på begge sider av E18 er støyutsatt, i hovedsak fra E18. I tillegg gir øvrig aktivitet fra øvingsbane, motorsport, trafikk og industriområdet støy. I støyrapporten konkluderes det med at ny aktivitet fra Enduroklubben ikke vil påvirke støybildet i området sammenlignet med dagens situasjon. Enduro er en motorsport som ikke genererer spesielt mye lyd. Dette både fordi kravene til lyddemping er noe høyere enn i motocross, samt at syklene kjøres på relativt lave turtall. Det aktuelle terrenget innenfor planområdet er svært kupert, og det vil ikke være mulig å oppnå stor fart. Det vil dermed være et redusert lydavtrykk fra aktivitetene.

Det er støy fra eksisterende aktiviteter som speedway og «drifting» som er de dimensjonerende støykilder. Dersom det skal vurderes avbøtende tiltak er det disse to aktivitetene som må vurderes fremfor andre. Begge disse ligger utenfor planområdet. På grunn av høydeforskjellene er støyskjerming av selve planområdet ikke mulig. Bestemmelsene gjør det mulig å etablere støyskjerming av øvingsbanen hvor det bl.a. kjøres «drifting».

Sikkerhetsgjerd

Deler av den åpne sletta mellom motorsportområdet og øvingsbanen brukes i dag til undervisning og øvelseskjøring. Her kjøres det tunge maskiner som lastebiler og gravemaskiner. UFO Skantraf mener at det i forbindelse med planarbeidet må stilles krav om sikkerhetsgjerd mellom formålene motorsport (MOT) og Øvingsbane (ca 160 meter). Hensikten er å hindre at kjørende og publikum tilknyttet motorsportklubbene ikke kommer ut i øvelsesområdet og derved setter seg sjøl i fare.

Plan og bygg har forståelse for at UFO Skantraf ønsker et sikkerhetsgjerd for å unngå farlige situasjoner og hendelser, og det vil også være mulig å stille rekkefølgekrav om dette. Det er allerede i dag motorsportaktivitet i området uten et slikt gjerd. Det anses som urimelig at Enduroklubben nå skal pålegges å oppføre dette. Det er jo også trafikkopplæringscenteret med sin aktivitet som kan medføre fare for andre. Plan og bygg vurderer det slik at trafikkopplæringscenteret kan vurdere behovet og eventuelt sette opp et sikkerhetsgjerd selv. Planen gir nå anledning til dette.

Forurensing

Det er ikke registrert forurenset grunn i planområdet. Planen legger heller ikke opp til etablering av serviceområder eller vaskeplasser for kjøretøyene i området. Faren for forurensning anses derfor som svært liten. Det er videre ikke kjent at området har vært utsatt for utslipp eller forurensning ifbm. tidligere massehåndtering i området eller knyttet til dagens drift/aktiviteter.

Risiko- og sårbarhetsanalyse

Risiko knytter seg hovedsakelig til aktivitetene det skal legges til rette for. Klubbenenes/forbundenenes sikkerhetsregler skal følges ved planlegging og bruk av området.

Matjord

Det er ikke matjord i området.

Klima- og miljøkonsekvenser

Motorsport innebærer i seg selv utslipp av klimagasser. En tilrettelegging for dette er isolert sett uforenlig med ønsket om å redusere slike utslipp. På den annen side er dette tillatte eksisterende idretts- og fritidsaktiviteter som i det store bildet står for små utslipp.

- Forslaget er i samsvar med dagens bruk av området og legger ikke beslag på arealer som kunne vært tatt i bruk til andre formål. Det medfører heller ikke nedbygging av natur, men flyttingen av Enduroklubben frigjør arealer som tilbakeføres til friluftsfremål.
- Forslaget medfører i seg selv ikke økt transport ved at en eksisterende aktivitet flyttes.

- Om utslipp fra denne motorsport sier Enduroklubben selv: «*De motorsyklene vi bruker er i stadig utvikling, og de siste årene er det kommet nye modeller med innsprøytningsmotorer som reduserer utslippene. Elektriske motorsykler er kommet på markedet, men er lite utbredt foreløpig*».

Oppsummering

Planforslaget har flere positive sider:

- Samlokalisering av motorsportaktiviteter innenfor et område hvor det allerede er etablert slik bruk.
- Flytting av Enduroklubben frigjør arealer som tilbakeføres til turområde og reduserer trafikken på Gamle Mandals vei.

Plan og bygg anbefaler at planen vedtas.

Åsmund Åmdal, 05.08.2024

Punkt 141/24: Grønnevoldveien 151, overskuddsmasse/tennisbane - Klage på avslag

Bilag

Grønnevoldveien 151 75/11/0/0, overskuddsmasse/tennisbane - Avslag på søknad om dispensasjon

Klage over avslag(4314413.1)

3960466_v3_Disp søknad overskuddsmasse

Sit.Plan

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024017922
Saksbehandler Dalibor Premovic

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Areal- og miljøutvalget	29.08.2024	141/24
2 Areal- og miljøutvalget	12.09.2024	

GRØNNEVOLDVEIEN 151, OVERSKUDDSMASSE/TENNISBANE - KLAGE PÅ AVSLAG

AREAL- OG MILJØUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 29.08.2024 SAK 141/24

Areal- og miljøutvalgets vedtak:

Saken utsettes for befaring.
(Enst.)

Forslag:

Plan- og bygningssjefen fremmet følgende innstilling:

«Areal- og Miljøutvalget opprettholder plan- og bygningssjefens vedtak av 10.07.2024. Klagen fra Advokatfirmaet Hjort AS på vegne av tiltakshaver datert 25.07.2024 tas ikke til følge. Saken oversendes Statsforvalter i Agder for endelig klagebehandling.»

Høyre/KRF/FRP/V/PP/UAVH fremmet følgende utsettelsesforslag:

«Saken utsettes for befaring.»

Voteringer:

Utsettelsesforslaget fra Høyre/KRF/FRP/V/PP/UAVH ble enstemmig vedtatt.

02.09.2024

Punkt 142/24: Knarrevikveien 44 - søknad om bruksendring fra garasje til stall med plass til 3 hester

Bilag

Vedtak Form, 25092024, Sak 83_24, Knarrevikveien 44 - søknad om bruksendring

Knarrevikveien 44, hestehold på eiendommen - uttalelse fra Miljørettet helsevern 4070125_1_1

BYGG-24_01281 - Knarrevikveien 44 - merknader

SV_BYGG-24_01281-1 - Knarrevikveien 44 56_2_0_0, hestehold på eiendommen - anmodning om uttalelse

Knarrevikveien-Søknadsbrev

Sit.plan gjerder

Tegning garasje-stall

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024011984
Saksbehandler Jan Inghard Thorsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Areal- og miljøutvalget	29.08.2024	142/24
2 Areal- og miljøutvalget	12.09.2024	

KNARREVIKVEIEN 44 - SØKNAD OM BRUKSENDRING FRA GARASJE TIL STALL MED Plass TIL 3 HESTER

AREAL- OG MILJØUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 29.08.2024 SAK 142/24

Areal- og miljøutvalgets vedtak:

Saken utsettes for befarung.
(Enst.)

Forslag:

Plan- og bygningssjefen fremmet følgende innstilling:

«Søknad om dispensasjon for bruksendring av garasje til stall, med plass til 3 hester avslås da vilkårene for å dispensere ikke er oppfylt, jf. plan- og bygningsloven 19-2. Søknad om etablering av gjerde/innhegning avslås også, med hjemmel i reguleringsplanens § 9, punkt b. Begrunnelsen for avslaget er at omsøkte bruksendring i vesentlig grad vil tilsidesette hensynet bak formålet i gjeldende reguleringsplan. Det vises til begrunnelsen i saksfremlegget.»

Høyre/KRF/FRP/V/PP/UAVH fremmet følgende utsettelsesforslag:

«Saken utsettes for befarung.»

Voteringer:

Utsettelsesforslaget fra Høyre/KRF/FRP/V/PP/UAVH ble enstemmig vedtatt.

02.09.2024

Punkt 143/24: Tømmervigodden 24 - klage på avslått dispensasjon for støttemur og oppfylling med rullestein

Bilag

Klage på vedtak for Tømmervigodden 24 - GB 437_25, støttemur med tilhørende oppfylling

SV Tømmervigodden 24 - 43725 - varsel om avslag på forslag til tilbakeføring av plattingstablesteinsmur

Vedtak ARMU, 06062024, Sak 113/24, Tømmervigodden 24 - søknad om etablering av steinsetting/rullestein

Tømmervigodden 24 - søknad om etablering av steinsetting/rullestein

Tømmervigodden 24 - GB 437_25, støttemur med tilhørende oppfylling

SV Tømmervigodden 24 - 43725 - varsel om avslag på forslag til tilbakeføring av plattingstablesteinsmur

SV_ Tømmervigodden 24 - GB 437_25, støttemur med tilhørende oppfylling

Tømmervigodden 24 - GB 437/25, støttemur med tilhørende oppfylling - ny tilbakemelding på søknad

BYGG-23_01265-9 Tømmervigodden 24 Revidert 1002976_1_1 (2)

BYGG-23_01265-9 Endringssøknad 250823 1002975_1_1 (1)

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024016911
Saksbehandler Jan Inghard Thorsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Areal- og miljøutvalget	29.08.2024	143/24

TØMMERVIGODDEN 24 - KLAGE PÅ AVSLÅTT DISPENSASJON FOR STØTTEMUR OG OPPFYLLING MED RULLESTEIN

AREAL- OG MILJØUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 29.08.2024 SAK 143/24

Areal- og miljøutvalgets vedtak:

Areal- og miljøutvalget omgjør vedtaket av 6. juni 2024, og tar klagen fra tiltakshaver delvis til følge. Utvalget viser til plan- og bygningslovens §19-2 og mener at hensynene bak planen ikke blir vesentlig tilsidesatt ved en dispensasjon, og at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene. Det tillates kun at sprengt stein byttes ut med rullestein for å bedre steinfyllingen. Tiltaket vil ikke medføre ulemper for allmennhetens ferdselsrett eller utøvelse av friluftsliv.
(6/5)

Forslag:

Plan- og bygningssjefen fremmet følgende innstilling:

«Areal- og miljøutvalget opprettholder eget vedtak av 6. juni 2024. Klagen fra tiltakshaver datert 1. juli 2024 tas ikke til følge. Saken oversendes Statsforvalteren i Agder for endelig avgjørelse.»

FRP og Vegard Launes (H) fremmet følgende alternative forslag:

«Areal- og miljøutvalget omgjør vedtaket av 6. juni 2024. Klagen fra tiltakshaver tas til følge. Utvalget viser til plan- og bygningslovens §19-2 og mener at hensynene bak planen ikke blir vesentlig tilsidesatt ved en dispensasjon, og at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene. Utvalget viser til at tiltaket bidrar til å gjenetablere et naturlig uttrykk, dekke tekniske installasjoner, og gjøre det mulig å bevege seg tryggere i området. Tiltaket vil ikke medføre ulemper for allmennhetens ferdselsrett eller utøvelse av friluftsliv.»

FRP og Høyre fremmet følgende subsidiære forslag:

«Areal- og miljøutvalget omgjør vedtaket av 6. juni 2024, og tar klagen fra tiltakshaver delvis til følge. Utvalget viser til plan- og bygningslovens §19-2 og mener at hensynene bak planen ikke blir vesentlig tilsidesatt ved en dispensasjon, og at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn

ulempene. Det tillates kun at sprengt stein byttes ut med rullestein for å bedre steinfyllingen. Tiltaket vil ikke medføre ulemper for allmennhetens ferdselsrett eller utøvelse av friluftsliv.»

Voteringer:

Ved alternativ votering mellom plan- og bygningssjefens innstilling og FRP og Vegard Launes (H) sitt alternative forslag, ble plan- og bygningssjefens innstilling vedtatt med 8 mot 3 stemmer (Andreas Jacobsen (FRP), Vegard Launes (H), Roy Fardal (PP)).

Ved alternativ votering mellom plan- og bygningssjefens innstilling og FRP og Høyre sitt subsidiære forslag, ble forslaget fra FRP og Høyre vedtatt med 6 mot 5 stemmer (Kenneth Mørk (AP), Marte Rostvåg Ulltveit-Moe (MDG), Robin Hansson (SV), Ole Magne Omdal (UAVH), Christine Alveberg (V)).

02.09.2024

Punkt 144/24: Handlingsprogram fylkesveier 2026-2029 - innspill fra Kristiansand kommune

Bilag

Trafikksikkerhetsplan 2022-2026 Bystyret 22.03.23

Dato 3. juli 2024
Saksnr.: 2020020496-13
Saksbehandler Gro Kathrine Solås
Godkjent av Terje Lilletvedt
Tone Iglebæk

Saksgang
Areal- og miljøutvalget

Møtedato
29.08.2024

Handlingsprogram fylkesveier - forslag til innspill

Forslag til vedtak

[Areal og miljøutvalget vedtar innspill til Handlingsprogram for fylkesveier](#)

Sammendrag

Agder fylkeskommune ber om kommunenes innspill til Handlingsprogram for fylkesveg. Hovedutvalg for Samferdsel og mobilitet vedtok 06.02.24 oppstart av nytt handlingsprogram for fylkesveg 2026-2029. Regional plan for mobilitet for agder 2023 - 2033 skal være førende for handlingsprogrammet og skal legges til grunn for prioriteringer av prosjekter. Fylkeskommunen prioriterer å ta vare på infrastrukturen de har, og de prioriterer barn og unge.

Mobilitetsplanen viser 7 steg som er spesielt prioritert

- ✓ Få flere til å reise med kollektivtransport.
- ✓ Jobbe for et bedre kollektivtilbud for barn og unge
- ✓ Jobbe etter godt- nok – prinsippet
- ✓ Gjøre det trygt å gå og sykle til skolen
- ✓ Redusere kritisk forfall på infrastrukturen
- ✓ Jobbe for bærekraftig arealbruk
- ✓ Legge til rette for nullutslippsløsninger

Kommunens frist for å gi innspill er 15 september, innspill skal leveres på fylkeskommunens digitale innmeldingsplattform.

Kommunene bes om å spille inn tiltak for 4 kategorier:

- Tiltak på fylkesvei – spilles inn hvert 4 år.
- Rekkverk og mindre trafikksikkerhetstiltak – spilles inn årlig
- Kollektivtrafikk -spilles inn årlig
- Asfalt på grus – spilles inn årlig

Prosjekter som ligger inne i porteføljen til byvekstavtalen legges ikke inn i innspillsmodulen. Kommune forutsetter at egenandel til finansiering av disse prosjektene får en

egen bevilgning. Det forutsettes videre at at Fylkeskommunen følger opp inngåtte avtaler som omhandler planlegging og gjennomføring av Østre Ringvei.

Tiltak på fylkesvei.

Posten gjelder større prosjekter. Kommunens trafikksikkerhetsplan ved tabell «Handlingsplan for fylkesvei større tiltak» samt planer som er viktige for kommunens utbyggingspolitikk er lagt til grunn for prioriteringene.

1. FV 3908 Vesterøya mellom Skudeviga og Kilura syd. Strekningen er regulert, klagebehandling pågår. Kommunen har satt av midler til delfinansiering. Grunnerverv og byggeplan er høyt prioritert fra kommunens side.
2. FV 456 Hølleveien fase 3. Utbedring av gang og sykkelveitrase. Næringsområde som hadde rekkefølgekrav til rundkjøring, er tatt ut av kommuneplan.
3. FV 456 Hølleveien fase 1, etablering av ny privat adkomstvei til Hølleveien 1-7.
4. FV482 Torridalsveien mellom Haus og Hagen - gang og sykkelvei. Ny bro på Haus er under regulering. Kommunen har ansvar for etablering og fullfinansiering av broa. Prosjektet er prioritert opp i forhold til kommunens trafikksikkerhetsplan. Gang og sykkelvei er viktig for trygg skolevei fra Hagen.
5. FV461 Songdalsveien mellom Kilen og Finsland barnehage - gang og sykkelvei. Strekningen er regulert.
6. FV439 (tidligere E39) Ved Brennåsen – trygt krysningsspunkt i flomsituasjon
7. FV3975 Lundeveien ved Lunde. Oppfølging av plan for miljøgate, bedre forhold for myke trafikanter.
8. FV453 Småslettene mellom Ryensveien og Topdalsveien – gang og sykkelvei
9. FV 496 Sømsveien mellom Randesundsheimen og Sømskleiva - gang og sykkelvei
10. FV 461 Songdalsvegen mellom Hortemo Ringvei 2B og Skrefjellveien – gang og sykkelvei
11. FV3092 Kongshavnveien mellom Kringsjø skole og Frikstad – gang og sykkelvei eller fortau
12. FV4234 Rosselandvegen mellom Volleberg Birkeli bro – gang og sykkelvei
13. FV3972 Leireveien. Sikker adkomst fra Leireveien til busstopp Eik i retning Kristiansand
14. FV3908 Vesterøya mellom Kilura nord og Andåskrysset. Strekningen er regulert
15. FV456 Langenesveien mellom turparkering ved Kileneset og Kileheia – gang og sykkelvei
16. FV 496 Kystveien mellom Tømmerstø og Kystveien 302 – gang og sykkelvei
17. FV 160 Eikeveien mellom Lundeveien og Eikeveien 12 – utvide bro og fortau
18. FV461 Songdalsvegen ved Brennåsen senter – undergang.

Kommunens trafikkisikkerhetsplan har også en reserveliste for Fylkesvei - større prosjekter. Reservelistene omfatter prosjekter der kommunen ser det er behov for tiltak, men som ikke er prioritert i perioden. Prosjekter fra reservelisten legges ikke inn i innspillløsningen.

I forbindelse med regulering ved Gimlehallen er det regulert inn ny gang og atkomstløsning langs Jegersbergveien – finansiering av denne er uavklart.

Rekkverk og mindre trafikkisikkerhetstiltak samt kollektivtiltak

Innspill legges inn i samsvar med kommunens trafikkisikkerhetsplan tabell «Handlingsplan for Fylkesvei mindre tiltak».

Kommunen mottar en del innspill gjennom året som gjelder som gjelder skilt, gangfelt mm. Disse diskuteres/avklare i egne skilt og trafikkisikkerhetsmøter der politiet, Statens vegvesen, Agder fylkeskommune og Ingeniørvesenet deltar.

Litt større tiltak tas med i den digitale innmeldingsløsningen. I år gjelder dette:

- Dybeslandsvegen – kjøresterkt rekkverk mot Finsland skole
- Salemsveien/Sangvikveien: Vanskelig å krysse pga. høyt fartsnivå i Sangvikveien og langs Salemsveien

Asfalt på grus:

Kommunens asfaltdekke på FV3976 Repstadveien fra Trondstadvann til Årstølveien, ca. 2400 m.

Punkt 145/24: Avfallsplan 2025-2028 for Kristiansand og Vennesla - høringsuttalelse

Bilag

Avfallsplan 2025-2028_HØRINGSUTKAST

Dato 9. august 2024
Saksnr.: 2024018683-2
Saksbehandler Terje Lilletvedt
Godkjent av Tone Iglebæk

Saksgang

Areal- og miljøutvalget

Møtedato

29.08.2024

Avfallsplan 2025-2028 for Kristiansand og Vennesla - høringsuttalelse

Forslag til vedtak

Kristiansand kommune har følgende uttalelse til høring av avfallsplan for 2025-2028:

1. Avfallsplanen beskriver både utfordringer og satsingsområder godt og kommunen støtter disse.
2. Det er en bekymring for at redusert hentefrekvens, spesielt for bioavfall, kan gi luktulempere på sommerstid. Det bør vurderes å legge til rette for en ordning der husholdninger kan abonnere på tilleggstømming for bioavfall.
3. Begrensning på gjenvinningsstasjoner støttes. Det bør organiseres en ordning for dem som kun skal levere til ombruk utenom adgangsbegrensning.

Sammendrag

Avfallsplanen er et styrende dokument for Avfall Sør. Planen følger opp nye lovkrav og føringer fra eierkommunene gjennom flere viktige vedtak i blant annet Eierstrategi og Klima- og miljøstrategi.

Avfall Sør har utarbeidet høringsutkast til Avfallsplan for perioden 2025-2028 som nå er oversendt eierkommunene for høringsuttalelse. Innspill fra høringen vil bearbeides og vurderes før avfallsplanen behandles politisk i by- og kommunestyrene i eierkommunene senhøsten 2024 eller tidlig i 2025.

Hovedmål for planen er å øke materialgjenvinningsgraden til 60 % innen 2030.

Strategier, med tilhørende tiltak:

1. Et justert tjenestetilbud som bidrar til å holde kostnadene nede
2. Mindre avfall til energiutnyttelse og deponi
3. Mer til ombruk
4. Aktivt samfunnsansvar

Det viktigste bidraget til økt materialgjenvinning er bedre kildesortering hjemme. Erfaringene fra prøveprosjektet på Flekkerøya i 2023 med sjeldnere innsamling er gode. Kombinert med et økt gebyr for tømming av restavfall, er det satt et mål om å kunne

reducere restavfallsmengden fra innsamling med 25 %. Det meste vil være i form av bedre sortering, men noe forventes å være faktisk avfallsreduksjon, som mindre bruk av plastemballasje og mindre kasting av spisbar mat. På gjenvinningsstasjonene vil sannsynligvis adgangsbegrensning fortsatt bidra til reduserte mengder restavfall, treavfall og deponimasser. Utsortering av tekstiler til materialgjenvinning, noe bedre sortering generelt og materialgjenvinningsløsninger for deler av deponimengden vil også bidra til måloppnåelse.

Kostnader med forbrenning av restavfall er stigende, der økende CO₂-avgift i årene fremover utgjør en stor del av dette. Innsamlingskostnader forventes også å stige i neste kontraktperiode (fra høsten 2026), selv med redusert tømmefrekvens. Generell kostnadsøkning på alle innsatsmidler i avfallshåndtering de siste årene, kombinert med at man har brukt betydelig med fondsmidler de siste årene (fra selvkostfond som nå snart er i minus) gjør at Avfall Sør allerede i 2024 måtte øke renovasjonsavgiften til innbyggerne etter 10 år med uendrede gebyrer. Det er varslet en betydelig økning også fra 2025 for at Avfall Sør skal få dekket inn kostnader de allerede har i dag, med dagens ordninger. Innsamlingsordning med redusert frekvens på restavfall og bioavfall vil, sammen med måloppnåelse for økt utsortering, bidra til at forventede fremtidig kostnadsøkninger blir lavere enn om man fortsetter med dagens ordning. Det vil også styrke muligheten til å nå materialgjenvinningsmålet og redusere klimautslipp fra avfallstjenestene.

Administrasjonen støtter forslaget til avfallsplan for perioden 2025-2028. Hovedmål og satsingsområdene er i tråd med både nasjonale målsettinger for materialgjenvinning, redusert klimautslipp og en videreutvikling av de ordninger og tiltak som det er jobbet med i dagens avfallsplanperiode for å redusere avfallsmengder. Den største endringen i forslaget er tiltak for å redusere avfallsmengde og bedre kildesortering gjennom forslag om å redusere på hentefrekvens og økt gebyrdifferensiering, kombinert med begrensninger på antall besøk på gjenvinningsstasjoner. Dette vurderes å være et nødvendig virkemiddel for å nå materialgjenvinningsmålet og redusere klimautslipp.

Administrasjonen anbefaler at man legger til rette for at innbyggere som kun skal levere ting til ombruk ikke registreres som besøk på gjenvinningsstasjonen. Dette vil støtte opp om målsetting 3: Mer til ombruk.

Det er også viktig, som erfaringer fra prøveprosjektet på Flekkerøya viser, at man må prioritere god informasjon om målsetting med endringer i tjenestetilbudet, veiledning om kildesortering og oppfølging mot husholdningene både før og etter at endret ordning innføres.

Vedlegg:

- Høringsutkast - Avfallsplan 2025-2028 for Kristiansand og Vennessla.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Avfallsplanen er et styrende dokument for Avfall Sør

Eierkommunenes styring av Avfall Sør skjer blant annet gjennom felles avfallsplan for Avfall Sør og kommunene. Planen har tatt utgangspunkt i føringer fra eierkommunene gjennom flere viktige vedtak i blant annet Eierstrategi og Klima- og miljøstrategi. Det er nedfelt i aksjonæravtalen at avfallsplanen skal oppdateres minst hvert fjerde år. Avfallsplanen er et styrende dokument for hvordan Avfall Sør skal jobbe på avfallsområdet, og hva som skal leveres av tjenester til eierkommunene innen husholdningsrenovasjon. Planen konkretiserer ambisjoner, mål og tiltak for kommende fireårsperiode.

Konsernstrategien for Avfall Sør fra 2016 ligger til grunn for planen, og gir føringer om utvikling av gode tjenester i forhold til ressursutnyttelse, miljø, service og økonomi. Eierstrategien for Avfall Sør fra 2023 sier også at selskapet skal ligge i front i forhold til bærekraft og klimavennlige løsninger. Det bygges også videre på gjeldende plan i form og innhold, siden nivå på mål og tiltak oppleves å fungere tilfredsstillende.

Prosess for utarbeidelse av planen

Utarbeidelse av planen er organisert som et prosjekt som følger Avfall Sørs prosjektveiviser med involvering fra sentrale fagpersoner i Avfall Sør, som har bidratt i utarbeidelsen av underlagsnotateter med forslag til tiltak for ulike tjenesteområder. Underveis har det vært samarbeid med eierkommunene om det kommunale ansvaret på avfallsområdet, og hvordan dette skal dekkes av planen. Det har også vært diskusjoner med AU, administrativt utvalg, ved oppstart og underveis.

Hovedlinjene er også diskutert underveis med styret i Avfall Sør Holding og politikere i eierkommunene Kristiansand og Vennessla har fått orientering om arbeidet. I tillegg har både ansatte i Avfall Sør og sentrale ansatte i eierkommunene fått mulighet til å komme med innspill.

Kundetilfredshetsundersøkelser har også vært en del av prosessen for å sikre bred involvering og innspill. Prosjektleder har også samlet inn innspill gjennom dialog og spørreundersøkelser internt.

I forbindelse med årsrapportering for gjeldende avfallsplan ble politiske utvalg i begge eierkommunene besøkt, og viktige punkter for kommende avfallsplan ble presentert og diskutert.

Styret i Avfall Sør Holding AS vedtok den 11.6.2024 enstemmig å legge avfallsplanen ut på høring med frist 15. september 2024.

Hovedmål for planen: 60 % materialgjenvinning innen 2030.

I gjeldende avfallsplan er hovedmålet: 55 % materialgjenvinning innen 2025. Et materialgjenvinningsmål er en godt innarbeidet målformulering både i bransjen, EU, kommunene og i Avfall Sør, og er et mål de aller fleste ansatte i Avfall Sør opplever at de bidrar til å levere på. Ombruksvarer og tekstiler levert til UFF og Fretex er inkludert, mens avfallsreduksjon ikke dekkes av en slik målsetting.

En annen utfordring med målformuleringen er at materialgjenvinning ikke er et mål i seg selv, men i de aller fleste tilfellene løsningen for å oppnå god ressursutnyttelse. Det er derfor viktig å presisere at økonomi og andre bærekraftshensyn skal ivaretas når man vurderer behandlingsform for en avfallstype.

Vennesla kommune har vedtatt følgende for Vennesla-samfunnet: «År 2030 - Vennesla kommune skal ha minst 60 % materialgjennvinningsgrad på husholdningsavfall og næringsavfall». Kristiansand kommune har i sin klima- og miljøstrategi vedtatt målsettingen «Mengde av produsert restavfall i Kristiansand er halvert i 2030 på grunn av betydelig redusert forbruk og økt materialgjennvinningsgrad med minst 65% innen 2030». Disse målsettingene er ikke knyttet direkte til husholdningsavfallet, men inkluderer også kommunalt avfall og næringsavfall.

Avfall Sør er en viktig tilrettelegger og bidragsyter for disse målene, men det krever i all hovedsak at innbyggerne benytter løsningene i større grad. Til tross for stadig bedre tilrettelegging for sortering er ikke restavfallsmengden fra innsamling redusert. Avfall Sør ønsker derfor å endre på innsamlingsfrekvens og gebyrsammensetning for å oppfordre innbyggerne tydeligere til bedre sortering, men er samtidig helt avhengige av innbyggernes innsats.

I arbeidet med ny avfallsplan er det vurdert hvor stor endring i innbyggernes sorteringsvaner man kan forvente i perioden, og hvilke andre tiltak som er mulige å gjøre. En målsetting om 60 % materialgjenvinning er vurdert som et krevende, men godt mål å strekke seg etter. Dette er en klar skjerping av dagens mål, og sammenfaller med EUs målsetting for 2030.

Hvordan oppnå 60% materialgjenvinning?

Innsamling

Det ligger et stort potensial i å få innbyggerne til å bruke de løsningene som finnes i enda større grad, altså kildesortere enda bedre. Sorteringsundersøkelser viser at innbyggernes restavfall i innsamlingsløsningene inneholder teoretisk rundt 70% avfall som kan sorteres ut til gjenvinning. Avfall Sør vil fortsette å tilby innbyggerne innsamling av de fem viktigste avfallstypene hjemme.

Med dagens løsning har husholdningene i Kristiansand og Vennesla mulighet til å tømme restavfall og bioavfall hver eneste uke. Tallene viser at i snitt tømmes restavfallet annenhver uke, det vil si 26 ganger, og bioavfallet ca. 18 ganger per år. Snittet for tømming av bioavfall er litt over 2 ganger per måned i sommermånedene mai til og med september.

Det er en nasjonal trend at renovasjonsselskaper og kommuner går over til at restavfallet hentes hver 3. eller 4. uke, og dette ble bekreftet da de 7 største byregionene var samlet i Trondheim til storbysamling i begynnelsen av februar. De som ikke allerede har denne hentefrekvensen, er i gang med planlegging for å endre.

Det ble gjennomført et prøveprosjekt på Flekkerøy sommeren 2023 og denne viste at redusert hentefrekvens for restavfall og bioavfall er fullt mulig å gjennomføre. I prøveperioden hadde restavfall tømming hver 4. uke med mulighet for ekstratømming etter to uker. Bioavfall ble tømt hver andre uke.

Funnene fra prøveprosjektet var gode, og antall tømminger ble redusert med ca. 40% og restavfallsmengden redusert med hele 27%. En sorteringsundersøkelse dokumenterte også bedre sortering. Spørreundersøkelse i etterkant viste også at et stort flertall er fornøyd med løsningen som ble testet.

Det er mange gode grunner for hvorfor hentefrekvensen bør reduseres:

- Økt utsortering og materialgjenvinning
- Redusert kjørearbeid, som gir
  - Mindre utslipp
  - Mindre tungtransport i nærmiljøet
- Reduserte kostnader som følge av

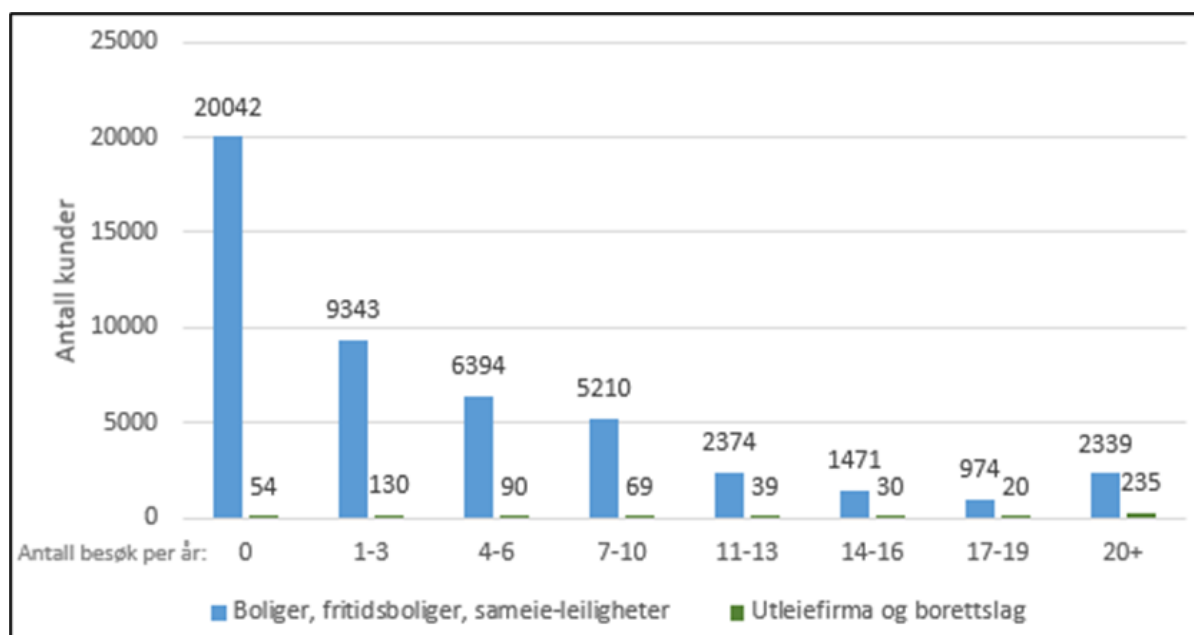
- Mindre kjøring
- Mindre restavfall

Forslaget i avfallsplanen er derfor at hentefrekvensen for bioavfall reduseres til hver andre uke, og for restavfall til hver fjerde uke, men med mulighet for ekstratømming etter to uker.

Innsamling av annet sortert avfall som hentes hjemme fortsetter som tidligere, og vurderes utvidet med mobil gjenvinningsstasjon spesielt for innsamling av grovavfall, papp og farlig avfall nærmere innbyggerne. Gebyrmodellen endres for å motivere ytterligere til sortering ved at restavfall og/eller mye avfall koster mer.

Gjenvinningsstasjoner

Det ble innført adgangssystem på gjenvinningsstasjonene våren 2022, og tallene fra systemet er analysert. Figuren på neste side viser fordeling av kundene ut fra antall besøk i 2023. Den viser at 5 % av kundene besøkte stasjonen mer enn 20 ganger og 10 % mer enn 13 ganger. I tillegg er det slik at 40 % ikke benyttet stasjonene dette året. Besøktallene viser også at 80 % av kundene vil få dekket sitt behov i løpet av ett år med 12 besøk. Sannsynligvis vil også mange av dem som kommer mer enn 12 ganger vil kunne levere større lass per gang. Tallene viser også at over 150 kunder har mer enn 50 besøk i 2023. Her er det sannsynligvis mye næringsavfall.

Figur 1: Fordeling av kunder* på gjenvinningsstasjoner

*) Kunde: Inkluderer fritidsboliger, privatboliger, sameier og borettslag. Men borettslag har én felles adgang for alle boenhetene, så regnes kun som én kunde i denne sammenhengen. For sameier er det registrert per seksjon.

Redusert frekvens på innsamling, kombinert med økt bruk av differensierte gebyrer der tømmegebyr for restavfallet blir høyere, gjør det ekstra viktig å definere hva som skal være en inkludert tjeneste også på gjenvinningsstasjonene. Målet er å sette en grense som ikke skal begrense et normalt bruk, men stoppe kunder som åpenbart misbruker ordningen ved å levere næringsavfall eller avfall som skulle vært kastet i dunken hjemme.

I avfallsplanen foreslår Avfall Sør en standardtjeneste som inkluderer 12 årlige besøk på gjenvinningsstasjonene, i kombinasjon med betaling for restavfall på sikt. En antallsbegrensning vil være relativt enkelt å innføre raskt, uten større investering eller

krevende kommunikasjon. Betaling for restavfall har flere fordeler, fordi det i større grad oppfordrer til bedre sortering og fortsatt levering av avfall på gjenvinningsstasjonen, samt gir riktigere kostnadsdeling. Men det må gjøres grundige vurderinger for å finne løsninger som kan tilpasses de ulike stasjonene. Det vil kreve investeringer i veieutstyr og eventuelt bommer og ombygging av kjøremønstre. Det vil også kreve omprioritering av bemanning. Dette vil derfor ta lenger tid å kunne innføre.

Argumentene for en kombinasjon av 12 besøk per år og betaling for restavfall på sikt kan oppsummeres slik:

- Løsningen vil dekke et normalt behov for de fleste kundene
- Tiltakene vil stoppe næringskunder som leverer næringsavfall
- Kommende krav i Forurensningsloven om at kommunene skal ha differensiert gebyr vil gjelde også gjenvinningsstasjoner
- Med økt tømmepris for restavfall og etter hvert redusert hentefrekvens, vil mer restavfall kunne bli levert til gjenvinningsstasjonene
- Større leveranser per gang fører til mindre kjørearbeid, som betyr redusert CO₂-utslipp
- 12 besøk per år kan innføres ganske raskt, uten større investeringer på gjenvinningsstasjonene

Avfallsbehandling

Materialgjenvinning og ombruksmuligheter for ulike avfallstyper vurderes fortløpende. Ved valg av behandlingsform vil avfallspyramiden ligge til grunn, og dermed skal ombruk og materialgjenvinning vektlegges tungt. I tillegg må økonomi og andre bærekraftshensyn vurderes.

I perioden vil det sannsynligvis bli avklart om det skal bygges et ettersorteringsanlegg for restavfall. Avfall Sør samarbeider med Returkraft og de andre offentlig eide renovasjonselskapene på Agder om strategi for dette.

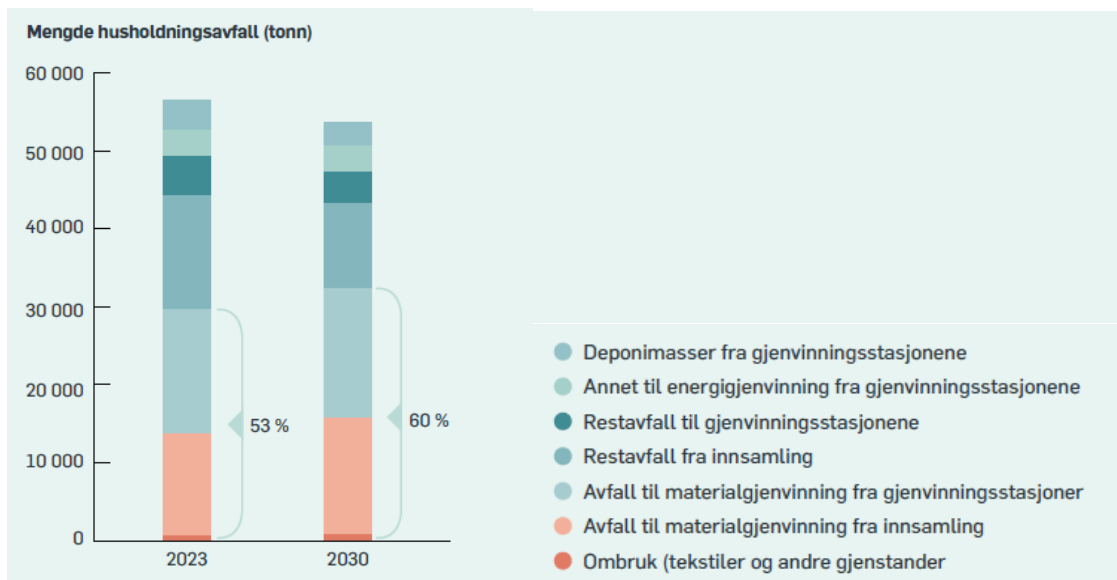
Avfall Sør fortsetter lokal kompostering av bioavfall og slam for produksjon av kompost og jordprodukter. Levering av matavfall til biogassproduksjon vil bli vurdert. Det vil i så fall medføre behov for økte mengder annet bioavfall til komposteringsanlegget, og slutt på at hageavfall kan leveres sammen med matavfall i biodunken.

Ombruk og tilrettelegging for reparasjoner

Avfall Sør vil fortsette arbeidet med å legge til rette for økt ombruk gjennom å drive bruktbuikk på Mjåvann og bruktsalg ved Sørlandsparken sammen med Blå Kors. Avfall Sør vil også jobbe videre med etablering av løsninger for ombruk av byggevarer. Avfall Sør vil også søke samarbeid for å legge til rette for reparasjoner og ombruk av spesifikke varegrupper.

Oppsummert

Det viktigste bidraget til økt materialgjenvinning er bedre kildesortering hjemme. Basert på erfaringene fra prøveprosjektet med sjeldnere innsamling, kombinert med et økt gebyr for tømning av restavfall, har vi satt mål om å kunne redusere restavfallsmengden fra innsamling med 25 %. Det meste vil være i form av bedre sortering, men noe forventes å være faktisk avfallsreduksjon, som mindre bruk av plastemballasje og mindre kasting av spisbar mat. På gjenvinningsstasjonene vil sannsynligvis adgangsbegrensning fortsatt bidra til reduserte mengder restavfall, treavfall og deponimasser. Utsortering av tekstiler til materialgjenvinning, noe bedre sortering generelt og materialgjenvinningsløsninger for deler av deponimengden vil også bidra til måloppnåelse.

Basert på antagelsene som er beskrevet, er det anslått at avfallsmengdene og materialgjenvinningen vil endre seg som vist i grafen, og målet om 60% materialgjenvinning kan derfor oppnås.

Videre prosess for planen

Avfallsplanen har høringsfrist 15. september 2024.

Eierkommunene velger selv hvordan de vil gi høringsinnspill. Når fristen for høring utgår, vurderes alle innspill, og oppdatert plan sendes først til styret i Avfall Sør Holding for vedtak, deretter sendes planen til kommunene for politisk behandling. Hvis alt går som planlagt, vil politisk vedtak av avfallsplanen i eierkommunene skje senhøstes 2024 eller tidlig 2025.

Punkt 146/24: Byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø – svar på oversendelsesforslag i bystyresak 23/24

Bilag

Vedtak Form, 04092024, Sak 75/24, Byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø – svar på oversendelsesforslag i bystyresak 23/24, 28.2.2024

Konsekvensutredning til kommuneplanens arealdel, kapitel 4.5 fastsetting av byggegrense mot sjø

Dato 2. mai 2024
Saksnr.: 2020021815-829
Saksbehandler Marit Eik
Godkjent av Jan Erik Lindjord
Knut Felberg
Tone Iglebæk
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Areal- og miljøutvalget
Formannskapet

Møtedato

29.08.2024
04.09.2024

**Byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø – svar på
oversendelsesforslag i bystyresak 23/24, 28.2.2024**

Forslag til vedtak

1. Formannskapet tar svar på oversendelsesforslaget om byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø til orientering.
2. Det settes ikke i gang kommuneplanarbeid med formål å fastsette byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø i nå.
3. Kristiansand kommune avventer erfaringer og resultatet fra pågående planarbeid med fastsetting av byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø i Arendal og revidert plan for Tvedestrand, og tar opp spørsmålet om å starte planarbeid når disse planene er vedtatt.

Sammendrag

Ved vedtak av kommuneplanens arealdel, sak 23/24 vedtok bystyret følgende oversendelsesforslag:

Bystyret ber administrasjonen fremme en sak der det vurderes byggegrense i 100-metersbeltet for de byggeområder der dette ikke er dekket av gjeldende reguleringsplaner eller er sikret med egen byggegrense i foreliggende KPA.

Etter plan- og bygningsloven er det et generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjø. Hensikten bak byggeforbudet er å hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Forbudet gjelder ikke der det er fastsatt annen byggegrense i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan, eller det er gitt unntaksbestemmelser.

En plan om ny byggegrense i 100-metersbeltet må ta konkret stilling til plassering av ny byggegrense og hvilke tiltak det skal åpnes for, eksempelvis nybygg, tilbygg, boder, sjøboder, legger, brygger og/eller murer. Planarbeidet må følge plan- og bygningslovens prosessregler og ivareta nasjonale hensyn fastsatt i statlig planretningslinje for differensiert forvaltning av strandsonen:

Ved fastsetting av annen byggegrense skal det gjennomføres en kartlegging av de konkrete strandsoneverdiene. Virkningene av utbygging for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser skal vurderes grundig. Disse verdiene skal synliggjøres i planen.

Kommunen må også ta stilling til om det skal innarbeides kompenserende tiltak, eksempelvis kyststi og andre tiltak for allmennheten. Videre må det avklares om noen av byggeområdene skal avgrenses på nytt slik at arealer med viktige strandsoneverdier endres til LNF-formål.

I kommuneplanens arealdel er det fastsatt byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø i noen eksisterende utbyggingsområder, i deler av strandsonen som ikke har byggegrense i reguleringsplan eller som er uregulerte. Byggegrense er satt i områder der det er tydelig skille mellom tettbebygde arealer og områder med viktige strandsoneverdier som det skal tas spesielt hensyn til. Byggegrense mot sjø i kommuneplankartet er ikke fastsatt eller realitetsvurdert der det ikke er tydelig skille mellom områder som er omfattet av strandsonevernet og bebygde arealer. Det er heller ikke fastsatt byggegrense i spredt bebygde områder, uavhengig av arealformål, eller på øyer.

Kommunedirektøren viser til at det i kommuneplanens arealdel er fastsatt ny byggegrense i områder med små konflikter knyttet til strandsonehensyn. Det ble brukt 3-4 månedsverk til denne jobben. Fastsetting av byggegrense i øvrige byggeområder vil kreve betydelig større administrative ressurser. Til sammenligning tok arbeidet med kommunedelplan for Flekkerøy, deler av strandsonen 5,5 år. Store deler av Flekkerøy har ikke regulert byggegrense i 100-metersbeltet. Det samme gjelder andre øyer og områder på fastlandet vest i Søgne og i Randesund. Kommunedirektøren viser til tidligere erfaringer og omtalen av juridisk grunnlag og økonomiske konsekvenser i denne saken, og forventer på denne bakgrunn at planarbeidet med byggegrense i 100-metersbeltet langs sjøen vil kreve store administrative og politiske ressurser både i og utenfor kommunen.

Erfaringer fra tidligere planarbeid tilsier at arbeid med å fastsette byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø i nye områder blir komplekst og omfattende. Byggegrense må fastsettes konkret med avveininger tilsvarende vurderinger som gjøres ved dispensasjonsbehandling. Det kan forventes store interessekonflikter mellom grunneiere som ønsker å utvikle sine eiendommer og Statsforvalteren og fylkeskommunen som har ansvar for å ivareta nasjonal og regional politikk for bevaring av strandsonen. Flere kommuner på Agder er nå i gang med revisjon av kommuneplanens arealdel med vekt på å fastsette eller å revidere byggegrensen i 100-metersbeltet. Kommunedirektøren anbefaler at Kristiansand kommune avventer erfaringer og resultatet fra dette arbeidet før vi eventuelt går i gang med eget planarbeid på dette tema.

Dersom kommunen skal starte planarbeid med byggegrense i 100-metersbeltet, anbefaler kommunedirektøren at det først settes i gang en pilot for en begrenset del av kommunen. Formålet med denne piloten er å høste erfaringer på hvordan ny byggegrense kan fastsette for å oppnå ønsket forenkling i byggesaksbehandling og samtidig ivareta viktige strandsonehensyn. I planarbeidet vil være behov for tidlig politisk avklaring av hvilke typer tiltak bystyrets flertall ønsker å legge til rette for i 100-metersbeltet. Det er også viktig med tidlig dialog med regionale myndigheter for å komme fram til omforente prinsipper for fastsetting av byggegrense som ivaretar de politiske forventningene og samtidig ivaretar strandsonehensynene.

Kommunedirektøren legger til grunn at ny byggegrense vil kunne bidra til større forutsigbarhet og færre dispensasjonssøknader ved at planen tilrettelegger for naturlig utvikling av eksisterende bebyggelse og eventuelt tilrettelegger for fortetting der det ikke går på bekostning av strandsoneverdier. Dette fordrer grundig planarbeid og stor lojalitet til ny byggegrense og bestemmelser. Spørsmålet er om gevinsten står i forhold til kostnadene og arbeidsomfanget.

Kommunedirektøren anbefaler å avvete erfaringer fra de andre kommunene før det startes arbeid med fastsetting av byggegrense i 100-metersbeltet, fortrinnsvis som en pilot. Dersom formannskapet ønsker å igangsette arbeidet med en pilot for å avklare arbeidsomfang og konfliktnivå nå, foreslås et nytt punkt 4:

Formannskapet ber administrasjonen starte arbeidet en pilot for et avgrenset område for å avklare arbeidsomfang, ressursbruk og føringer og premisser fra offentlige myndigheter for hva som skal ligge til grunn for arbeidet med å fastsette byggegrense i 100-metersbeltet.

Camilla Dunsæd
Kommunedirektør
Sign.

Ragnar Evensen
Byutviklingsdirektør
Sign.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:

- Konsekvensutredning til kommuneplanens arealdel, kapitel 4.5 fastsetting av byggegrense mot sjø.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Ved vedtak av kommuneplanens arealdel, sak 23/24 vedtok bystyret følgende oversendelsesforslag:

Bystyret ber administrasjonen fremme en sak der det vurderes byggegrense i 100-metersbeltet for de byggeområder der dette ikke er dekket av gjeldende reguleringsplaner eller er sikret med egen byggegrense i foreliggende KPA.

Kommunale planer

Forlag til planstrategi 2024-2027

Konklusjon

Arealdelen ble vedtatt av bystyret 28.02.2024. Den bygger på prinsippene fra arealstrategien i gjeldende samfunnsdel, samt følger opp nasjonale forventninger.

Kommunedirektøren mener det ikke er behov for revisjon av arealdelen i denne valgperioden, da den nylig vedtatt. Arealdelen følges opp gjennom områdereguleringer og reguleringsplaner.

Kommuneplanens samfunnsdel med overordnet arealstrategi

Kommuneplanens samfunnsdel, Sterkere sammen - Kristiansand mot 2030 har slik langsiktig mål og strategier som er relevant for forvaltning av strandsonen;

- *Kristiansand tar vare på naturen og sikrer naturmangfoldet og kulturlandskapet*
- *Sikre og utvikle kulturlandskapet og grønnstrukturen fra kyst til hei og langs sjø og vassdrag, som ivaretar naturmiljø og kulturminneverdier.*
- *Overordnet arealstrategi 7. Sikre og videreutvikle overordnet og lokal grønnstruktur, med trygge forbindelser til boområder. Bevare 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag, og tilrettelegge for allmenhetens bruk av strandsonen og elvebredder.*

Kommuneplanens arealdel

Planbeskrivelsen til kommuneplanens arealdel beskriver områder der det er fastsatt byggegrense i 100-metersbeltet i plankartet slik:

[...] Det er fastsatt avvikende byggegrense mot sjø langs deler av strandsonen, se figur 9 (kart på neste side). Grensen er satt i områder der det er tydelig skille mellom tettbebygde arealer og områder med viktige strandsoneverdier som det skal tas spesielt hensyn til. I konsekvensutredningen (vedlegg 5) er det gitt en beskrivelse og vurdering av alle områdene hvor det er fastsatt avvikende byggegrense mot sjø i kommuneplanen. Formålet med denne avvikende byggegrensen er å forenkle byggesaksbehandlingen og redusere antall dispensasjoner i deler av 100-metersbeltet langs sjø der det ikke er konflikter med hensyn til vern av strandsonen. Der hvor det er vedtatte reguleringsplaner vil disse være førende for videre utnyttelse av arealene. For områdene som er uregulert vil kommuneplanen være førende. Byggegrense mot sjø er ikke fastsatt eller realitetsvurdert i områder der det ikke er tydelig skille mellom områder som er omfattet av strandsonevernet og bebygde arealer. Det er heller ikke fastsatt byggegrense i spredt bebygde områder. I områdene uten byggegrense gjelder de generelle bestemmelsene for 100-metersbeltet. [...]. Det er heller ikke fastsatt byggegrenser i kommuneplankartet på øyer.

Kommuneplanbestemmelsene §2 pkt.2 - unntak fra plankrav (Påbygg, tilbygg, reparasjon, fasadeendring og riving) og §14- utbyggingsvolum og utnyttelsesgrad er bestemmelse for hva som kan bygges i uregulerte områder som har byggegrense i kommuneplanens arealdel. Der byggegrense i arealdelen supplerer gjeldende reguleringsplaner er det reguleringsbestemmelsene som bestemmer hva som kan bygges.

Arealdelen ble også hørt med to alternative bestemmelser for byggegrense i 100-metersbeltet slik:

Byggegrense langs sjø (pbl 1.8, 3.ledd).

Alternativ 1 – byggegrense 30-meter fra sjøen:

- *Der det ikke er fastsatt byggegrense på plankartet eller i reguleringsplan, gjelder det en byggegrense 30-meter fra sjøen innenfor arealformål bebyggelse og anlegg med underformål.*

Alternativ 2 – byggegrense i formåls grensen bebyggelse og anlegg:

- *Der det ikke er fastsatt byggegrense på plankartet eller i reguleringsplan, gjelder formåls grensen for bebyggelse og anlegg med underformål som byggegrense i 100-metersbeltet langs sjøen.*

Generelle bestemmelser om unntak fra byggeforbudet tilfredsstillt kravene til fastsetting av ny byggegrense i plan- og bygningsloven og i statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen. Bestemmelsen er derfor ikke innarbeidet i arealdelen.

Høringsuttalelser til kommuneplanens arealdel om byggegrense i 100-metersbelte

Flere av høringsuttalelsene til kommuneplanens arealdel omhandlet byggegrense langs sjø. Statsforvalteren fremmet innsigelse til alle tre alternativene. Innsigelsen til byggegrense i plankartet ble løst etter drøfting.

Fylkeskommunen beskrev flere uheldige sider ved de alternative byggegrensene og anbefalte samtidig kommunen å ta en gjennomgang av eldre planer og sette nye byggegrenser slik at man får en byggegrense i bebygde områder som kan være et oppdatert og godt styringsverktøy, og samtidig gi forutsigbarhet for den enkelte grunneier.

Det er også kommet uttalelser fra enkeltgrunneiere og utbygger ønsker at alternativ byggegrense skal tegnes inn flere steder. Flekkerøy vel ønsker bestemmelser som åpner for flere tiltak, og alternativ byggegrense i 100-metersbeltet i grensen mot kommunedelplan for Flekkerøy, deler av strandsonen der det allerede er et markant skille mellom de bakenforliggende bebygde arealene og strandsonen.

Det er også kommet uttalelser fra private og organisasjoner som ønsker et strengere strandsonevern. En grunneier mener byggegrensen slik den nå er tegnet inn vil gjøre det vanskelig for dem å utnytte eiendommen.

Unntak fra byggeforbudet i kommuneplanens arealdel.

I bestemmelsene til kommuneplanens arealdel § 10 om 100-metersbeltet langs sjø er det gitt unntak fra byggeforbudet i samsvar med plan- og bygningsloven §11-11 nr. 4 og statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen 6.3. Unntaket gjelder nødvendig landbruksbebyggelse, tilrettelegging for friluftsliv, brygge som sikrer adkomst til bebygd boligeiendom, uten alternativ adkomst, og installasjoner for navigering til sjøs.

I kommuneplanens arealdel er det ikke avsatt nye områder for fritidsbebyggelse. I høringsforslaget var det lagt inn noen nye områder som Statsforvalteren fremmet innsigelse til. Bystyret imøtekom innsigelsene i samsvar med meklingsresultat.

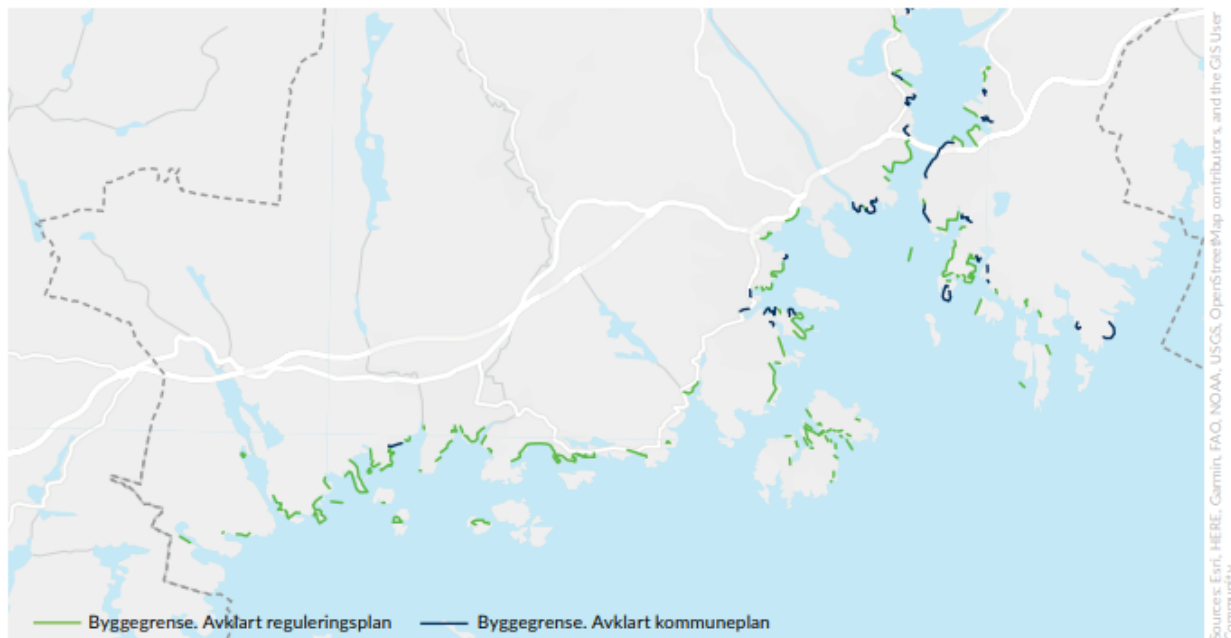
Reguleringsplaner

Omfanget av byggegrense i 100-metersbeltet i Kristiansand varierer i de ulike delene av kommunen. Kommunen har nesten 600 reguleringsplaner som berører 100-metersbeltet langs sjøen, i stor eller liten grad. Ca. 360 av disse reguleringsplanene har byggegrense, men er ikke utformet slik at byggeforbudet er opphevet for all planlagt bebyggelse. Det kan tyde på at byggegrensen er fastsatt på bakgrunn av andre kriterier, eksempelvis

byggegrense langs veg og landskapshensyn. I flere reguleringsplaner i Søgne er det presisert i bestemmelsene at *formålsgrensen er byggegrense*.

Illustrasjonskart byggegrense i kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner

Kartet på nedenfor er en illustrasjon, ikke den nøyaktige grensen, på hvor det er fastsatt byggegrense kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner som har byggegrense mot sjø.

Figur 9: Kartillustrasjon over byggegrenser mot sjø.

Regionale planer

Regionplan Agder 2030 har slik strategi for strandsonen: *Ivareta landskap, naturmangfold, friluftsområder, landbruksområder, strandsonen og kulturmiljø for fremtidige generasjoner gjennom utvikling, bruk og vern*. Høringsutkast til ny regionplan Agder 2030 med regional planstrategi har slikt mål: *I Agder har vi tatt vare på gjenværende ubebygde strandsoner langs sjø og vassdrag både for mennesker og dyr*.

Regional plan for bolig- areal og transport i Kristiansandsregionen løfter fram strandsonen i plantema 1. Verdifulle arealer. Planen vektlegger strandsonen som *en ressurs for regionens innbyggere og skal være tilgjengelig for alle*. *Kystkommunene kan legge til rette for økt tilgjengelighet for allmennheten, for eksempel gjennom oppkjøp av strategiske arealer og opparbeiding av kyststier*. *Det er vesentlig at tilrettelegging ikke går på bekostning av naturmiljø og biologisk mangfold*. *En streng oppfølging av byggeforbudet i strandsonen er viktig*.

Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Vest-Agder 2014-2020 inneholder 8 prinsipper for forvaltning av kystsonen. Prinsippene vektlegger langsiktig forvaltning av strandsonen, hensynet til allmennferdsel, opphold og rekreasjon, kyststi, revisjon av eldre planer, tilrettelegging for allmenne korttidsplasser i småbåtanlegg, samlokalisering av brygger og båtplasser og lokalisering av parkerings- og opplagsplasser til småbåtanlegg utenfor 100-metersbeltet.

Problemstillingene i saken gjelder spørsmålet om kommunen skal igangsette planarbeid der det fastsettes ny byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø.

Problemstillingen knyttet til selve planarbeidet omhandler bruk og vern av strandsonen innenfor områder som i kommuneplanens arealdel er avsatt til utbyggingsformål:

- hvor skal ny byggegrense plasseres?

- hvilke tiltak det kan åpnes for uten at dette går på bekostning av nasjonal politikk for strandsonen?
- skal planarbeidet omhandle kompensierende tiltak?

Juridisk grunnlag

Plan- og bygningslovens bestemmelser

Plan- og bygningsloven §1-8 omhandler forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag. Loven slår fast at det i 100-metsebeltet langs sjø og vassdrag skal tas særlige hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Forbudet mot tiltak gjelder ikke der det er fastsatt annen byggegrense i arealdel eller reguleringsplan.

Forbudet gjelder heller ikke fradeling av bebyggelse festetomt eller der kommunen i kommuneplanens arealdel har tillatt oppføring av nødvendige bygninger, mindre anlegg og opplag som skal tjene landbruk, reindrift, fiske, akvakultur eller ferdsel til sjøs.

Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen

Formålet med den statlige planretningslinjen er å tydeliggjøre nasjonal arealpolitikk og sikre nasjonale og regionale interesser i 100-metersbeltet langs sjøen. Retningslinjene utdyper plan- og bygningsloven og gir statlige føringer for kommunenes og fylkeskommunenes planlegging og saksbehandling.

Kapitel 6 omhandler generelle retningslinjer for planlegging i strandsonen. Her fremgår det blant annet hvordan planlegging i strandsonen skal ta hensyn til natur- og kulturmiljø, landskap og friluftsliv og hva det må legges vekt på ved planlegging i byer og tettsteder.

Retningslinjen kapittel 6.5 omhandler fastsetting av byggegrense. Her framgår det:

- *Ved fastsetting av annen byggegrense skal det gjennomføres en kartlegging av de konkrete strandsoneverdiene. Virkningene av utbygging for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser skal vurderes grundig. Disse verdiene skal synliggjøres i planen.*
- *Fastsetting av ny byggegrense er særlig aktuelt i regulerte områder uten byggegrense og i områder som er åpnet for spredt bygging.*
- *I ubebygde områder, hvor hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser sterkt gjør seg gjeldende, kan den funksjonelle strandsonen settes lenger vekk fra sjøen enn 100 meter.*

Retningslinjene deler landet inn i tre soner med ulike føringer tilpasset utbyggingspress og behovet for vern av de interessene som skal ivaretas i strandsonen. Kysten i Agder ligger i sone 2. Her gjelder retningslinjen kapittel 9. I retningslinjen framgår det blant annet:

- *At byggeforbudet som hovedregel skal praktiseres strengt.*
- *Ny utbygging skal unngås på arealer med betydning for natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.*
- *Det bør være en restriktiv holdning til nye fritidsboliger og vesentlig utvidelse av eksisterende fritidsboliger i områder av kommunen med press.*
- *Arealer til bolig-, sentrums- og næringsutvikling bør prioriteres foran arealer til fritidsboliger.*
- *Det bør vektlegges om hensynet til tilgjengelighet til strandsonen for allmennheten kan ivaretas ved at det avsettes areal til kyststi, friluftsområde, badeplasser eller lignende.*

Retningslinjen inneholder også føringer knyttet til type tiltak, plassering av ny bebyggelse, utvidelse av eksisterende bebyggelse og terrenginngrep og infrastruktur.

Retningslinjen kapittel 7 omhandler oppdatering av planer slik:

Ved revisjon av kommuneplanen skal kommunen vurdere eksisterende arealbruk og behovet for ny utbygging. Kommunene skal vurdere om tidligere vedtatte byggeområder i strandsonen, som ikke er utbygd, skal opprettholdes eller tas ut av kommuneplanen.

Eldre reguleringsplaner som gir mulighet for utbygging i strid med retningslinjene, bør revideres eller oppheves.

Byggegrenser i reguleringsplaner

Det var en periode usikkert om byggeforbudet i 100-metersbeltet gjaldt for eldre reguleringsplaner, jf. uttalelsene fra Miljøverndepartementet: *Departementet har tolket denne bestemmelsen slik at den ikke gjelder for reguleringsplaner som er vedtatt etter tidligere plan- og bygningslov, men bare får betydning for planer vedtatt etter loven av 2008.* I 2015 konkluderte Sivilombudsmannen med at også reguleringsplaner vedtatt i tidligere plan- og bygningslover er omfattet av byggeforbudet i strandsonen når planene ikke har byggegrense.

Økonomiske konsekvenser

Erfaringer fra tidligere planprosesser i strandsonen tilsier at dette er lange og arbeidskrevende planprosesser. Eksempelvis tok kommunedelplan for Flekkerøy, deler av strandsonen 5,5 år fra oppstart til vedtak i Miljøverndepartementet. Planen hadde to høringer og ble hørt i fire alternativ ved siste høring. Det ble brukt 3-4 månedersverk på arbeidet med byggegrensen som ligger i plankartet i den nye arealplanen. Kristiansand har dobbelt så lang strandlinje som Tvedestrand og Arendal og må beregne mer tid enn disse kommunene. Erfaringene tilsier at en ny planprosess med byggegrense i 100-metersbeltet langs sjøen vil trolig kreve 2-3 årsverk, fordelt på flere personer, til å utarbeide planforslaget. Saksbehandling kommer i tillegg. Framdriften og tidsbruk til saksbehandling vil avhenge av antall innspill og høringsuttalelser mm, men kommunedirektøren vurderer at arbeidet vil ta 2-5 år avhengig av konfliktomfanget.

Byggegrense i 100-metersbeltet kan fastsettes ved revisjon av kommuneplanens arealdel eller i egen kommunedelplan. Planarbeidet må uansett følge plan- og bygningslovens prosessregler med høring av planprogram og planforslag. Eksisterende strandsoneverdier naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser må kartlegges og det må utarbeides konsekvensutredning for hvert enkelt delområde.

Uttalelser fra rådene

Dersom det blir vedtatt å sette i gang planarbeidet vil rådene bli involvert i planarbeidet på ordinær måte.

Barn og unges interesser

Tilgangen til strandsonen er av stor betydning for barn og unge. Barn og unges interesser i strandsonen er kartlagt gjennom medvirkning i flere tidligere kommunedelplaner i gamle kristiansand kommune. Det er naturlig å benytte denne kunnskapen i planarbeidet. Ytterligere medvirkning med kartlegging av barn og unges interesser i strandsonen avklarer ved utarbeidelse av planprogrammet, dersom det blir vedtatt å sette i gang planarbeidet.

Medvirkning

Strandsonen er en begrenset ressurs med betydelige verdier for natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Dette innebærer at mange innbyggere og interesseorganisasjoner vil ha interesser i hvor en eventuelt ny byggegrense fastsettes. I tillegg vil plassering av grensen ha stor betydning for grunneiere. Dette vil sette ekstra store krav til medvirkning.

Blant offentlige myndigheter er bruk og vern av strandsonen av særing interesse for Statsforvalteren og fylkeskommunen, men planer som åpner for ny bygging ved sjøen vil også virke inn på fagområder som kystverket og fiskeridirektoratet har ansvar for å ivareta. Medvirkning med offentlige myndigheter skjer vanligvis gjennom høringer og møter i regionalt planforum, men det er også aktuelt å invitere disse til avklaringer tidlig i planprosessen, før utarbeiding av planprogram.

Fastsetting av ny byggegrense i 100-metersbeltet må utarbeides på et detaljnivå som gjør at det kan være aktuelt å tilskrive grunneiere ved oppstart av planarbeidet, selv om dette ikke er formelt krav til kommuneplan og kommunedelplaner.

Klima- og miljøkonsekvenser

Norsk klimaservicesenter har oppdatert kunnskapsgrunnlaget om havnivåstigning i Norge. Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Miljødirektoratet og viser hvordan havnivået i Norge er forventet å stige fram mot år 2100, 2150 og 2300. Formålet med rapporten er å gi politikere og beslutningstakere et kunnskapsgrunnlag for å tilpasse kystkommuner- og byer i Norge til økt havnivå.

Kommuneplanens arealdel har slik bestemmelse om byggehøyde over havet:

Byggetiltak under kote +5 skal dokumentere hvordan hensynet til høyvann, stormflo og fremtidig havnivå er ivaretatt. Bygg som plasseres under kote +3 skal prosjekteres for å tåle høyvann og stormflo.

Ny bebyggelse i strandsonen må tilpasses bestemmelsene.

Sikring av naturverdier i strandsonen er en del av grunnlaget for byggeforbudet i 100-metersbeltet. Inngrep i strandsona kan også gi midlertidige eller permanente effekter på livet i havet. Ved utarbeiding av planprogram må kommunen ta stilling til om kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold er tilstrekkelig eller om det må gjennomføres ny kartlegging.

HMS/Folkehelse

Allmennhetens tilgang til strandsonen er en viktig del av friluftslivet i Norge. Allemannsretten er sikret i friluftsløven. *Formålet med denne loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmenhetens rett til ferdsel, opphold m.v. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.* Kartlegging og sikring av allmennhetens tilgang til strandsonen vil inngå i planarbeidet.

Erfaringer fra andre kommuner

I den politiske debatten om byggegrense er det vist til erfaringer fra andre kommuner, deriblant Tvedestrand og Flekkefjord. Administrasjonen har hatt dialog med planleggere i Tvedestrand, Flekkefjord og Arendal og har også sett på arbeid gjort i andre deler av landet.

Tvedestrand kommune vedtok kommunedelplan for kystens byggeområder i 2012. Planen omfatter 47 delområder gruppert med forskjellige bestemmelser. I planarbeidet fikk 20 delområder helt eller delvis ny avgrensning slik at til sammen 330 da ble endret fra byggeformål til LNF-formål. Planen har fungert etter hensikten med få disposisjoner, særlig de første årene.

Tvedestrand kommune startet arbeidet med å innarbeide kystsonenplanen i revisjon av kommuneplanens arealdel i 2020. I nytt planforslag er byggegrensen justert enkelte steder, noen av byggeområdene er redusert og det er åpnet for fortetting med nye brygger i eksisterende byggeområder. Arealplanen er, på bakgrunn av innsigelser til konsekvensutredning, sendt på annengangshøring med høringsfrist juli 2024 og med

utsatt frist til utgangen av august for fylkeskommunen. Framdriften til planarbeidet er usikkert.

Flekkefjord kommune har kystsoneplan vedtatt i 2017. Planarbeidet startet i 2008 og hadde to høringer. Byggegrenser er i utgangspunktet satt i strandkanten for alle byggeområder. Dette prinsippet er imidlertid fraveket når det gjelder viktige landskapselement som bør bevares og hvor en eventuell bebyggelse vil kunne få en uheldig eksponering i forhold til landskapsvirkning og allment friluftsliv. Eksisterende brygger er uavhengig av dette i stor grad innlemmet med byggegrenser. Erfaringer fra arbeidet med byggegrense i 100-metersbeltet i kommuneplanens arealdel for Kristiansand tilsier at kravene til konsekvensutredning ved fastsetting av byggegrense er strengere i dag enn det som var tilfelle da Flekkefjord kommune laget sin kystsoneplan.

I planstrategien for Flekkerfjord kommune framgår det at kommunedelplanen for kystsonen trenger revisjon av enkelte temaer, fordi det er en del bestemmelser som ikke fungerer slik som de er tiltenkt og som skaper unødvendig merarbeid. Det gjelder bl.a. bestemmelsene om plankrav. Det legges ikke opp til å endre byggegrensen. Arbeidet med revidert plan er ikke startet opp.

På grunn av dette har administrasjonen valgt å skjele mer til de pågående prosessene i Tvedestrand og Arendal.

Arendal kommune er i gang med revisjon av kommuneplanens arealdel på utvalgte tema, herunder byggegrenser langs sjø/elv. Kommunen har fra før fastsatt byggegrense i 100-metersbeltet langs sjø i kommuneplanens arealdel i 10 områder og ønsker å utvide byggegrensen. Det legges opp til en helhetlig og langsiktig vurdering av sjønære arealer i utbygde områder i kommunen for å sikre verdifulle arealer, samtidig å legge til rette for utvikling og fortetting. Kommunen vektlegger å fastsette byggegrense etter fastsatte kriterier/prinsipper som gjelder for alle byggeområder og unngå at byggegrensen får karakter av enkeltvedtak. Målet er at den reviderte arealdelen vil vedtas innen sommeren 2025.

Vurdering

Arbeidet med byggegrense i 100-metersbeltet enten gjennomføres som endring av kommuneplanens arealdel, egen kommunedelplan for kystsonen eller som kommunedelplan for byggegrense i strandsonen langs sjøen.

Ved endring av kommuneplanens arealdel kan ny byggegrense legges inn i plankartet med eller uten andre endringer. Dersom det utarbeides egen kommunedelplan, må kommunen fastsette arealformål innenfor hele planområdet. Alternativet med fastsetting av byggegrense i reguleringsplaner, som mangler dette, vil ikke kun fange opp byggeområder som er regulert. Uregulerte byggeområder, som ikke har byggegrense i arealdelen, vil da ikke få byggegrense.

Planarbeidet, må uansett planform, følge plan- og bygningslovens prosessregler og ivareta nasjonale hensyn fastsatt i statlig planretningslinje for differensiert forvaltning av strandsonen, kapittel 6.5 om fastsetting av byggegrense.

Ved fastsetting av annen byggegrense skal det gjennomføres en kartlegging av de konkrete strandsoneverdiene. Virkningene av utbygging for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser skal vurderes grundig. Disse verdiene skal synliggjøres i planen.

Kommunen må også ta stilling til om det skal innarbeides andre kompenserende tiltak, eksempelvis kyststi og andre tiltak for allmennheten.

For å lykkes med planarbeidet er det nyttig med tidlig politisk avklaring av hvilke typer tiltak som bystyrets flertall ønsker å tilrettelegge for. Er det tiltak på eksisterende

eiendommer med tilbygg, redskapsboder og brygger eller fortetting i eksisterende byggeområder med nye boliger eller hytter?

Tidlig dialog med regionale myndigheter for å komme fram til omforente prinsipper for fastsetting av byggegrense for ulike typer områder og ulike tiltak vil også være av avgjørende betydning.

Flere kommuner på Agder er nå i gang med revisjon av kommuneplanens arealdel med vekt på å fastsette eller å revidere byggegrensen i 100-metersbeltet.

Kommunedirektøren anbefaler at Kristiansand kommune avventer erfaringer og resultatet fra dette arbeidet før vi eventuelt går i gang med eget planarbeid på dette tema. Dersom kommunen skal starte planarbeid med byggegrense i 100-metersbeltet, anbefaler kommunedirektøren at det først settes i gang en planprosess for en begrenset del av kommunen. Formålet med dette er å høste erfaringer på hvordan ny byggegrense kan fastsette for å oppnå ønsket forenkling i byggesaksbehandling og samtidig ivareta viktige strandsone hensyn.

Kommunedirektøren viser til omtalen av juridisk grunnlag og økonomiske konsekvenser i denne saken. Planarbeidet med byggegrense i 100-metersbeltet langs sjøen vil kreve store administrative og politiske ressurser både i og utenfor kommunen.

Kommunedirektøren legger til grunn at ny byggegrense vil kunne bidra til større forutsigbarhet og færre dispensjonssøknader ved at planen tilrettelegger for naturlig utvikling av eksisterende bebyggelse og eventuelt tilrettelegger for fortetting der det ikke går på bekostning av strandsone verdier. Dette fordrer grundig planarbeid og stor lojalitet til ny byggegrense og bestemmelser. Spørsmålet er om gevinsten står i forhold til kostnadene og arbeidsomfanget.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren anbefaler at det ikke settes i gang planarbeid med fastsetting av byggegrense i 100-metersbeltet nå. Kristiansand kommune avventer erfaringer fra pågående planarbeid i Arendal og Tvedestrand og tar stilling til om det skal utarbeides plan for byggegrense i 100-metersbeltet når disse planene er vedtatt.

Kommunedirektøren anbefaler å avvente erfaringer fra de andre kommunene før det startes arbeid med fastsetting av byggegrense i 100-metersbeltet, fortrinnsvis som en pilot. Dersom formannskapet ønsker å igangsette arbeidet med en pilot for å avklare arbeidsomfang og konfliktnivå nå, foreslås et nytt punkt 4:

Formannskapet ber administrasjonen starte arbeidet en pilot for et avgrenset område for å avklare arbeidsomfang, ressursbruk og føringer og premisser fra offentlige myndigheter for hva som skal ligge til grunn for arbeidet med å fastsette byggegrense i 100-metersbeltet.

Punkt 147/24: Kommuneplanens arealdel, mindre endring - begrenset høring

Bilag

Vedtak Form, 04092024, Sak 76/24, Kommuneplanens arealdel, mindre endring - begrenset høring

Kommuneplanens arealdel, mindre endring - begrenset høring

A3_Temakart_2_Kvikkleire_-_aktsomhetskart_REVIDERT_16_07_24

Punkt 148/24: Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Bilag

Vedtak Eldre, 12092024, Sak 38/24, Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Vedtak KOMM, 27082024, Sak 52/24, Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Vedtak HELSEUTV, 27082024, Sak 44/24, Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Vedtak RPF, 09092024, Sak 53/24, Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Vedtak , 10092024, Sak 54/24, Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Vedtak , 17092024, Sak 5/24, Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Vedtak Form, 04092024, Sak 74/24, Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Vedtak byst, 18092024, Sak 131/24, Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Vedtak OPPV, 27082024, Sak 39/24, Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Vedtak KULT, 29082024, Sak 58/24, Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Innspill til Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 -2028, sak 2024016329

Sak 2024016329

Saksnummer 2024016329.

saksnummer 2024016329

Høringssvar fra IOGT i Norge - alkoholpolitisk handlingsplan. Saksnummer 2024016329

Høringssvar - Alkoholpolitisk handlingsplan - Saksnummer 2024016329.

Søknads refranse : BBJYUH

Søknads refranse : OSJHOJ

Høringsbrev - Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 -2028

Saksnummer 2024016329

Felles høringsinnspill 12.08.2024 (2)

Høring - alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028 Kristiansand kommune

Høring alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer

2024_07_30_høring alkoholpol handlingsplan_næringsforeningen

2024-08-09 Høringsinnspill Kristiansand kommune fra IOGT i Norge

Høringsuttalelse Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024

Alkoholpolitisk-handlingsplan 2024-2028 (ekstern høring)

alkoholpolitiske-retningslinjer 2024-2028 (ekstern høring)

Dato 19. august 2024
Saksnr.: 2024016329-12
Saksbehandler Lars Petter Aasheim
Godkjent av Camilla Jarlsby
Brede Skaalerud
Tone Iglebæk
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Kommunalutvalget
Helseutvalget
Areal- og miljøutvalget
Kultur- og idrettsutvalget
Formannskapet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget
Bystyret

Møtedato

27.08.2024
27.08.2024
29.08.2024
29.08.2024
04.09.2024
09.09.2024
10.09.2024
18.09.2024

Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 - 2028

Forslag til vedtak

[Alkoholpolitisk handlingsplan med retningslinjer for perioden 2024 -2028 vedtas.](#)

Kort om handlingsplanen

Det er alkoholloven som setter rammene for hvordan alkoholpolitikken i Norge skal forvaltes. Innenfor de nasjonale rammene er kommunene likevel tillagt et betydelig ansvar og stor frihet til å utforme sin egen lokale alkoholpolitikk. Alle kommuner i Norge har derfor en plikt til å utforme en alkoholpolitisk handlingsplan. Kristiansand kommune har valgt å ha en helhetlig rusmiddelpolitisk handlingsplan, som også omfatter alkoholpolitikken. En hovedbegrunnelse for dette er at utbredelse og bruk av alkohol i et samfunn, har klare sammenhenger med annen rusproblematikk og helsemessige følger av dette. Rusmiddelpolitisk handlingsplan er en bred temaplan som omfatter alle rusmidler, både legale og illegale. Planen skal utarbeides i løpet av 2024. Alkoholpolitisk handlingsplan vil inngå som en del av denne. Alkoholpolitisk handlingsplan med tilhørende retningslinjer behandles imidlertid først ettersom disse må være vedtatt innen utgangen av september, jf. Alkohollovens § 1-6.

Problemstillinger fra alkoholpolitisk handlingsplan som vil bli behandlet i den rusmiddelpolitiske handlingsplanen vil for eksempel være forebyggende innsatser, holdningsskapende arbeid knyttet til alkoholbruk, og tiltak rettet mot innbyggere som har utfordringer knyttet til alkohol og andre rusmidler. Planen vil omfatte tiltak rettet både mot barn og unge, og de voksne i befolkningen.

Mandatet for arbeidet med rusmiddelpolitisk handlingsplan ble vedtatt av Helseutvalget 04.06.24 i sak 32/24.

Alkoholloven har som formål å *begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer, jf. § 1.* Alkoholloven er dermed først og fremst en lov hvor formålet er å bidra til å sikre at skadevirkningene av alkoholbruk blir så små som mulig – dels ved å begrense tilgjengeligheten, dels ved at omsetningsformene er betryggende. Lovens formål er ikke knyttet til næringspolitiske hensyn. Det er imidlertid ofte i dette skjæringspunktet at målkonflikter oppstår i forbindelse med praktiseringen av kommunens retningslinjer for tildeling av skjenkebevillinger.

De problemstillinger som har vært tilbakevendende og/eller utfordrende iløpet av forrige bystyreperiode reguleres derfor i handlingsplanen og retningslinjene for å sikre større forutsigbarhet for den kommende perioden. Planen viderefører eksisterende praksis og er i tråd med de prinsipielle sakene som har vært avklart politisk. For å sikre både effektivitet og likebehandling består de alkoholpolitiske retningslinjene av objektive kriterier med bakgrunn i den alkoholpolitiske handlingsplanen.

I løpet av forrige bystyreperiode har regulering av skjenking på avgrenset område på Sparebanken Sør-Arena og Kristiansand Kino, samt skjenking i tilknytning til boligområder blitt politisk behandlet som prinsipielle saker. Når en har valgt å åpne flere områder for skjenking av alkohol, er det viktig å fortsatt beholde og styrke alkoholfrie soner som er særlig viktige med tanke på å redusere skadevirkninger og fremme folkehelse. Hensyn til barn og unges oppvekstvilkår veier særlig tungt. Sonetenkningen som legges til grunn, fremkommer også av handlingsplanens målsettinger for perioden 2024-2028:

- Redusere antall barn og unge som får sin oppvekst preget av voksnes alkoholbruk
- Redusere risikofyllt alkoholbruk
- Opprettholde samarbeidet mellom kommunen, bransjen og politiet
- Effektivitet og likebehandling i saksbehandlingen

«Kommunens skjenketider» og «Kommunens handlingsrom til å legge vekt på brudd på Arbeidsmiljøloven ved prikktildeling av skjenkebevillinger» behandles i selvstendige saksfremlegg.

Holdningsskapende arbeid knyttet til alkoholbruk er en sentral del i det rusforebyggende arbeidet og vil bli nærmere tematisert og behandlet i forbindelse med rusmiddelpolitisk handlingsplan. Planarbeidet vil foregå utover høsten 2024.

Høring/Høringsinnspill

I tillegg til navnene på høringslisten ble høringsbrevet sendt direkte til skjenkebransjen, PSS, Natteravnene, NHO Agder, Næringsforeningen i Kristiansand, Visit Sørlandet, LO og Fellesforbundet. Høringsbrevet er også lagt ut på kommunens hjemmesider til «åpen høring». Det har kommet inn høringsinnspill fra:

- Gvino (Skjenkested)
- Kristiansand hotell og restauranteierforbund
- Kvadraturforeningen og Kvadraturen Gårdeierforening
- Næringsforeningen i Kristiansand
- Visit Sørlandet
- NHO reiseliv
- A-larm (Bruker- og pårørendeorganisasjon)
- IOGT (Rusforebyggende medlemsorganisasjon)
- Privatpersoner

Skjenkenæringen har blant annet spilt inn at de ønsker:

- (Gvino) modernisering av forbudet mot alkoholreklame, og at det legges til rette for å ta kunnskapsprøven på engelsk.

Kommunedirektøren har forståelse for at forbudet mot alkoholreklame kan oppleves som utfordrende å forholde seg til og at kunnskapsprøven også bør kunne tas på engelsk. Det er likevel slik at både forbudet mot alkoholreklame og hvordan kunnskapsprøven skal gjennomføres er regulert i alkoholforskriften. Det er dermed Stortinget som lovgiver som må foreta eventuelle lovrevisjoner. For øvrig viser kommunedirektøren til administrasjonens [orientering om forbudet mot alkoholreklame i formannskapetets møte 6.mars](#)

Næringslivet, herunder Kristiansand hotell og restauranteierforening, Kvadraturforeningen og Kvadraturen Gårdeierforening, Næringsforeningen i Kristiansand, Visit Sørlandet, og NHO reiseliv har blant annet spilt inn at de ønsker:

- skjenketider til kl 03.00
- at alle bedrifter som selger varer, tjenester og kulturopplevelser skal kunne få innvilget alminnelig skjenkebevilling, herunder frisør, spa, kosmetiske behandlinger, massasje, og sykkelverksted. Samt teater, opera, kino, museum, gallerier og bibliotek.
- målsettinger for å lykkes med handlingsplanen da den foreslåtte planen kun er en oppsummering av dagens praksis av lovverket
- næringslivet reagerer på at de ikke er blitt tatt nok hensyn til

Kommunedirektøren understreker at formålet med alkoholloven er at den skal *bidra til å sikre at skadevirkningene av alkoholbruk blir så små som mulig; dels ved å begrense tilgjengeligheten, dels ved at omsetningsformene er betryggende. Loven gir kommunene anledning til å fastsette bruken av virkemidler som blant annet regulerer salg og skjenking av alkohol lokalt.* Loven har ikke som formål å fremme næringspolitiske hensyn. Ett av virkemidlene i handlingsplanen er derfor å fortsatt opprettholde alkoholfrie soner i kommunen.

Slik de alkoholpolitiske retningslinjene er foreslått gis det derfor ikke alminnelig skjenkebevilling til "Frisørsalonger, spa og velvære, klesbutikker og andre lignende konsept", jf. pkt.3.3. I enkelttilfeller, som for eksempel en åpningsfest etter stengetid, har administrasjonen likevel innvilget skjenkebevillinger. Denne praksisen foreslås videreført.

Slik kommunedirektøren forstår det ønsker næringen at det åpnes opp for at alle tilbydere av varer, tjenester og kulturopplevelser i Kristiansand kommune skal kunne få innvilget alminnelige (faste) skjenkebevillinger. En eventuell utvidelse av skjenkebestemmelsene vil føre til en ytterligere innskrenking av de alkoholfrie sonene i Kristiansand kommune, og dermed gi enda mindre forutberegnelighet for personer som ønsker å unngå å bli eksponert for alkohol. Desto videre definisjonen er, desto større vil tilgjengeligheten av alkohol være. For å følge opp intensjonen i handlingsplanen må kommunen bruke de virkemidlene vi har - alle kan derfor ikke få skjenke alkohol overalt.

Av hensyn til å fortsatt bevare alkoholfrie soner mener Kommunedirektøren at pkt. 3.3 i reglementet bør fortsette å gjelde slik det også praktiseres i dag.

Det bemerkes at skjenkebevillinger i frisørsalonger, spa og/eller klesbutikker heller ikke er noe som har vært spesielt etterspurt av næringen i løpet av forrige bystyreperiode. Dersom dette skulle endre seg foreslår kommunedirektøren at problemstillingen løftes politisk.

Næringen anfører også at det i handlingsplanen ikke fremgår målsettinger som gjør det mulig å lykkes med planen. Kommunedirektøren viser til at det i handlingsplanen punkt 2.5 fremgår målsettinger og hvilke tiltak/virkemidler som skal videreføres eller iverksettes for å nå målsettingene.

Det er likevel riktig at Oslo kommune, Stavanger kommune og Kristiansand kommune har valgt noe ulike innretninger på sine handlingsplaner. I alle handlingsplanene er det imidlertid henvisninger til både nasjonalt regelverk, lokalt regelverk og kommunens målsettinger der den enkelte kommune mener det er hensiktsmessig. Det vises forøvrig til at holdningsskapende arbeid knyttet til alkoholbruk vil bli nærmere tematisert og behandlet i forbindelse med den rusmiddelpolitiske handlingsplanen.

Når det gjelder målsettingene fra både Oslo kommune og Stavanger kommune vurderer kommunedirektøren disse til å være ivaretatt av alkohollovens bestemmelser sammen med målsettingene og tiltakene som fremgår av handlingsplanen og retningslinjene slik de nå er utformet:

- "Trygt og inkluderende arbeidsliv" er ivaretatt i retningslinjene pkt. 3.3 og handlingsplanen kap.2.2.2, jf. Pkt.2.5 og kapittel 2.1.3, og 2.2.1, jf. Pkt 2.5.
- "Reduksjon av skadelig bruk av alkohol" er ivaretatt i kapittel 2.2.2 og 2.3.2.
- "Et attraktivt og mangfoldig by- og uteliv med trygg og ansvarlig alkoholhåndtering" er ivaretatt retningslinjene pkt. 3.3 og handlingsplanen kap.2.2.2, jf. Pkt.2.5 og kapittel 2.1.3, og 2.2.1, jf. Pkt 2.5.
- "Forutsigbare rammebetingelser for næringen" er ivaretatt i pkt. kapittel 2.1.3, og 2.2.1, jf. Pkt 2.5.
- "Uteliv på like konkurransevilkår og med seriøse næringsdrivende" er ivaretatt av alkoholloven § 1-7b.

Kommunedirektøren registrerer at det er enkelte i næringen som uttrykker misnøye med ikke å ha blitt tatt med på dialog forut for høringen. For å imøtekomme handelsnæringen ønsker administrasjonen å se på hvordan man kan utvikle gode arenaer for dialog også for disse aktørene. Kommunedirektøren foreslår derfor at dette tas med som en del av målsetting og tiltak i handlingsplanens pkt. 2.5.

Bruker- og pårørendeorganisasjoner har blant annet spilt inn at de ønsker:

- (A-larm) økt fokus på tilgjengelighet og alkoholfrie soner, med særlig hensyn til barn og unge. Konkret foreslås Øvre torv og Idrettsarenaer (Sør- Arena) som alkoholfri sone.
- (A-larm) at netthandel av alkohol bør avvikles, da dette øker forbruket.
- (A-larm) brukermedvirkning ved tildeling av skjenkebevillinger
- (A-larm) nye rusfrie utesteder og arrangementer

Kommunedirektøren er enig i at det er viktig å legge til rette for nye alkoholfrie soner og møteplasser. Dette vil følges opp i Rusmiddelpolitisk handlingsplan. Innspillet underbygger også at alkoholfrie soner bør videreføres, særlig av hensyn til barn og unge. Ønsket om brukermedvirkning ved tildeling av skjenkebevillinger, må administrasjonen vurdere nærmere. Dette vil en gjøre gjennom dialog med brukerorganisasjoner i forbindelse med utarbeidelsen av rusmiddelpolitisk handlingsplan.

Kommunedirektøren bemerker at hverken Foodora eller Wolt har salgsbevilling for alkohol i Kristiansand kommune, og at det per i dag er Meny og ODA som har salgsbevilling for nettsalg av alkohol, på lik linje med for eksempel Vinmonopolet nasjonalt.

Rusforebyggende medlemsorganisasjon(er) har spilt inn at de ønsker;

- (IOGT) fortsatt skjenketider til kl. 02.00
- (IOGT) styrking av alkoholfrie soner, herunder alle områder hvor barn og unge er en del av målgruppen, for eksempel idrettsarenaer.
- (IOGT) utsatt skjenkestart til kl. 16.00 på 17. mai.

Privatpersoner har spilt inn at de mener at det er for få alkoholfrie soner generelt, og blant annet vist til at tillatelse av skjenking i Kilden og Kristiansand Kino bør endres.

Uttalelsene støtter forslaget om å videreføre eksisterende skjenketid og viktigheten av å opprettholde og styrke alkoholfrie soner. Når det gjelder forslaget om utsatt skjenkestart på 17. mai, foreslår kommunedirektøren at det i det videre planarbeidet jobbes med holdningsskapende arbeid og tiltak knyttet til alkoholbruk på arenaer og dager som er særlig viktige for barn og unge.

Juridisk grunnlag

Kommunen skal utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Departementet kan gi forskrifter om innholdet av kommunal alkoholpolitisk handlingsplan, jf.

Alkoholloven § 1-7d

Økonomiske konsekvenser

Handelsnæringen bidrar til verdiskapning på samfunnsøkonomisk nivå og på bedriftsnivå. Alkoholpolitiske retningslinjer som gir større rom for å kunne innvilge skjenkebevilling til bransjer som i dag ikke får alminnelig bevilling vil derfor kunne være økonomisk gunstig for handelsnæringen.

Uttalelse fra rådene (Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Studentutvalget og Ungdommens bystyre)

Barn og unges interesser

Handlingsplanen og retningslinjene har som mål redusere antall barn og unge som får sin oppvekst preget av voksnes alkoholbruk, jf. Kapittel 2.2.2, jf. Kapittel 2.5.

Rusmiddelpolitisk handlingsplan vil også omfatte forebyggende innsatser, holdningsskapende arbeid knyttet til alkoholbruk, og tiltak rettet mot innbyggere som har utfordringer knyttet til alkohol og andre rusmidler. Planen vil omfatte tiltak rettet både mot barn og unge, og de voksne i befolkningen.

Medvirkning med innbyggere/brugerrepresentanter

Saken har vært på intern og ekstern høring. Interne høringsinnspill er innarbeidet i planen. Eksterne høringsinnspill er lagt ved og svart ut i eget saksfremlegg.

Klima- og miljøkonsekvenser

Ikke relevant, da saken ikke har påvirket klima og miljø direkte.

HMS/Folkehelse

Utbredelse og bruk av alkohol i et samfunn, har klare sammenhenger med annen rusproblematikk og helsemessige følger av dette.

Virkemidlene for å begrense tilgjengeligheten av alkohol i kommunen kan være å begrense salgs- og skjenketider, og hvor det skal skjenkes.

Andre problemstillinger som for eksempel forebyggende innsatser, holdningsskapende arbeid knyttet til alkoholbruk, og tiltak rettet mot innbyggere som har utfordringer knyttet til alkohol og andre rusmidler vil tas opp i Rusmiddelpolitisk handlingsplan.

Vedlegg:

Innspill til Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 -2028, sak 2024016329
Sak 2024016329

Saksnummer 2024016329.
saksnummer 2024016329
Høringssvar fra IOGT i Norge - alkoholpolitisk handlingsplan. Saksnummer 2024016329
Høringssvar - Alkoholpolitisk handlingsplan - Saksnummer 2024016329.
Søknads refranse : BBJYUH
Søknads refranse : OSJHOJ
Høringsbrev - Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 -2028
Saksnummer 2024016329
Felles høringsinnspill 12.08.2024 (2)
Høring - alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028 Kristiansand kommune
Høring alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer
2024_07_30_høring alkoholpol handlingsplan_næringsforeningen
2024-08-09 Høringsinnspill Kristiansand kommune fra IOGT i Norge
Høringsuttalelse Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024
Alkoholpolitisk-handlingsplan 2024-2028 (ekstern høring)
alkoholpolitiske-retningslinjer 2024-2028 (ekstern høring)

Punkt 149/24: Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028

Bilag

Vedtak Eldre, 12092024, Sak 37/24, Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,

Vedtak KOMM, 27082024, Sak 51/24, Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,

Vedtak HELSEUTV, 27082024, Sak 43/24, Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,

Vedtak RPF, 09092024, Sak 52/24, Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,

Vedtak , 10092024, Sak 53/24, Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,

Vedtak Form, 04092024, Sak 72/24, Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,

Vedtak , 17092024, Sak 4/24, Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,

Vedtak byst, 18092024, Sak 129/24, Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,

Vedtak OPPV, 27082024, Sak 38/24, Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,

Vedtak KULT, 29082024, Sak 57/24, Skjenketider i Kristiansand kommune 2024 -2028,

Innspill til Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 -2028, sak 2024016329

Sak 2024016329

Saksnummer 2024016329.

saksnummer 2024016329

Høringssvar fra IOGT i Norge - alkoholpolitisk handlingsplan. Saksnummer 2024016329

Høringssvar - Alkoholpolitisk handlingsplan - Saksnummer 2024016329.

Søknads refranse : BBJYUH

Søknads refranse : OSJHOJ

Høringsbrev - Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024 -2028

Saksnummer 2024016329

Felles høringsinnspill 12.08.2024 (2)

Høring - alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028 Kristiansand kommune

Høring alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer

2024_07_30_høring alkoholpol handlingsplan_næringsforeningen

2024-08-09 Høringsinnspill Kristiansand kommune fra IOGT i Norge

Høringsuttalelse Alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer 2024

Alkoholpolitisk-handlingsplan 2024-2028 (ekstern høring)

alkoholpolitiske-retningslinjer 2024-2028 (ekstern høring)

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024016329
Saksbehandler Lars Petter Aasheim

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalutvalget	27.08.2024	51/24
10 Bystyret	18.09.2024	
2 Helseutvalget	27.08.2024	43/24
3 Areal- og miljøutvalget	29.08.2024	149/24
3 Oppvekstutvalget	27.08.2024	38/24
4 Kultur- og idrettsutvalget	29.08.2024	57/24
5 Formannskapet	04.09.2024	72/24
6 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	09.09.2024	52/24
7 Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget	11.09.2024	
8 Eldrerådet	12.09.2024	37/24
9 Studentutvalget 2023-2024	17.09.2024	

SKJENKETIDER I KRISTIANSTAD KOMMUNE 2024 -2028

AREAL- OG MILJØUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 29.08.2024 SAK 149/24

Areal- og miljøutvalgets innstilling:

1. Skjenketiden i Kristiansand kommune varer til kl. 02.00 (7/4)
2. Skjenketiden som vedtas av Bystyret forankres og følges opp som et tiltak i Alkoholpolitisk handlingsplan, 2024-2028 (Enst.)

Forslag:

Kommunedirektøren fremmet følgende innstilling:

- «1. Skjenketiden i Kristiansand kommune varer til kl. 02.00
2. Skjenketiden som vedtas av Bystyret forankres og følges opp som et tiltak i Alkoholpolitisk handlingsplan, 2024-2028.»

FRP og Venstre fremmet følgende alternative forslag til pkt. 1:

“1. Skjenketiden i Kristiansand kommune varer til kl. 03.00.”

Voteringer:

Ved alternativ votering mellom kommunedirektørens innstilling pkt. 1 og forslaget fra FRP og Venstre, ble kommunedirektørens innstilling vedtatt med 7

mot 4 stemmer (Andreas Jacobsen (FRP), Odd Nordmo (H), Vegard Launes (H),
Christine Alveberg (V)).

Kommunedirektørens innstilling pkt. 2 ble enstemmig vedtatt.

02.09.2024

Punkt 150/24: Referatsaker til møte i areal- og miljøutvalget 29.8.2024

Bilag

Bamåsen - gbnr - 62_168 - Statsforvalterens behandling av klage over vedtak om pålegg om retting og ileggelse av tvangsmulkt

Dvergsnesveien 518 - gbnr 96_13 - Statsforvalterens behandling av klage over avslag på søknad om istandsettelse av steinpir

Herøya - gbnr 93_1 - Statsforvalterens behandling av klage over godkjenning av søknad om dispensasjon for etablering av ni utriggere

Holskogkilen - gbnr 12_4 - Statsforvalterens behandling av klage over godkjenning av søknad om fradeling av tomt og oppføring av båthall

Kvartal 62 - Varsel om igangsetting av detaljregulering

Sjursholmen - gbnr 420_542 og 637 - Statsforvalterens behandling av klage over avslag på søknad om dispensasjoner

Stølen 59 - gbnr 432_17 - Statsforvalterens behandling av klage over avslag på søknad om tre brygger og tre sjøboder

Sødalsveien 101 - gbnr 33_80 - Godkjenning av garasjebygg samt dispensasjon - oversendelse av klage

Ålefjærveien 208 - gbnr 118_22 - Vedtak i klagesak - rive eksisterende bygg - oppføre fritidsbolig, brygge, pir, vann og avløpsanlegg

Dato 9. august 2024
Saksnr.: 2024000074-68
Saksbehandler Thore Granheim
Godkjent av Venke Moe

Saksgang
Areal- og miljøutvalget

Møtedato
29.08.2024

Referatsaker til møte i areal- og miljøutvalget 29.8.2024

Forslag til vedtak

[Areal- og miljøutvalget tar referatsakene til orientering.](#)

- R-106/24 Bamåsen – gbnr 62/168 – Statsforvalterens behandling av klage over vedtak om pålegg om retting og illeggelse av tvangsmulkt. Statsforvalteren i Agders skriv 26.6.2024. Statsforvalteren opprettholder kommunens vedtak.
- R-107/24 Dvergsnesveien 518 – gbnr 96/13 – Statsforvalterens behandling av klage over avslag av søknad om istandsettelse av steinpir, herunder søknad om dispensasjon. Statsforvalteren i Agders skriv 3.7.2024. Statsforvalteren opprettholder kommunens vedtak.
- R-108/24 Herøya – gbnr 93/1 – Statsforvalterens behandling av klage over godkjenning av søknad om dispensasjon for etablering av ni utriggere. Statsforvalteren i Agders skriv 12.7.2024. Statsforvalteren omgjør kommunens vedtak.
- R-109/24 Holskogskilen – gbnr 12/4 – Statsforvalterens behandling av klage over godkjenning av søknad om fradeling av tomt og oppføring av båthall, herunder søknad om dispensasjon. Statsforvalteren i Agders skriv 26.6.2024. Statsforvalteren opphever kommunens vedtak.
- R-110/24 Kvartal 62 – Varsel om igangsetting av detaljregulering. Trollvegg Arkitektstudio AS' skriv 27.6.2024.
- R-111/24 Sjursholmen – gbnr 420/542 og 637 – Statsforvalterens behandling av klage over avslag på søknad om dispensasjon for diverse tiltak. Statsforvalteren i Agders skriv 5.7.2024. Statsforvalteren opprettholder kommunens vedtak.
- R-112/24 Stølen 59 – gbnr 432/17 – Statsforvalterens behandling av klage over avslag på søknad om tre brygger og tre sjøboder, herunder søknad om dispensasjon. Statsforvalteren i Agders skriv 11.6.2024. Statsforvalteren opprettholder kommunens vedtak.

- R-113/24 Sødalsveien 101 – gbnr 33/80 – Godkjenning av garasjebygg samt dispensasjon – klage på vedtaket – oversendelse til Statsforvalteren i Agder. Plan- og bygningssjefens skriv 10.7.2024.
- R-114/24 Ålefjærveien 208 – gbnr 118/22 – vedtak i klagesak – rive eksisterende bygg – oppføre fritidsbolig – brygge – pri – vann- og avløpsanlegg – settestatsforvalger. Statsforvalteren i Vestfold og Telemarks skriv 4.7.2024. Statsforvalteren omgjør kommunens vedtak.

Venke Moe
Plan- og bygningssjef
Sign.

Thore Granheim
Utvalgssekretær
Sign.

Dokumentet er godkjent elektronisk og gyldig uten underskrift